

บทที่ 5

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกรณีศึกษาที่ 2 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลกรณีศึกษาที่ 2 ซึ่งเป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ผู้วิจัยให้นามสมมติว่าโรงเรียนดีใกล้บ้าน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งออกเป็น 6 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 บริบทของโรงเรียน

ส่วนที่ 2 การได้มาเป็นผู้อุปถัมภ์โรงเรียนในฝัน

ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วมของผู้อุปถัมภ์ ในการพัฒนาโรงเรียนในฝัน

ส่วนที่ 4 ผลที่เกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วมของผู้อุปถัมภ์

ส่วนที่ 5 ปัจจัยส่งเสริม และปัจจัยอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วมของผู้อุปถัมภ์

ส่วนที่ 6 ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขปัญหาจากการมีส่วนร่วมของผู้อุปถัมภ์

ส่วนที่ 1 บริบทของโรงเรียนดีใกล้บ้าน (นามสมมติ)

โรงเรียนดีใกล้บ้าน เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขนาดกลาง เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตั้งอยู่จังหวัดอุทัยธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาอุทัยธานี

ผู้วิจัยขอนำเสนอบริบทของโรงเรียนในฝันวิทยา ครอบคลุม 7 ด้าน ดังนี้ 1) ประวัติโรงเรียน 2) สภาพทั่วไปของชุมชน 3) สภาพทางกายภาพของโรงเรียน 4) ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน 5) จำนวนนักเรียน 6) จำนวนบุคลากร และ 7) ผู้อุปถัมภ์โรงเรียน รายละเอียดดังนี้

1. ประวัติโรงเรียน

พ.ศ.2481 โรงเรียนตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม โดยนายอำเภอและศึกษาธิการอำเภอเป็นผู้เริ่มจัดตั้งขึ้น บนที่ดิน 12 ไร่ 3 งาน 33 ตารางวา เปิดทำการสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4

พ.ศ.2529 โรงเรียนได้รับอนุมัติจากทางราชการ เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เปิดสอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3

พ.ศ.2540 ได้รับบริจาคที่ดินติดกับโรงเรียนอีก 25 ไร่ รวมเนื้อที่ทั้งหมด 37 ไร่ 3 งาน 33 ตารางวา เปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับอนุบาล – ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

พ.ศ.2546 โรงเรียนได้เข้าร่วมโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน

พ.ศ.2549 โรงเรียนรับการประเมินเป็นโรงเรียนต้นแบบโรงเรียนในฝัน

2. สภาพทั่วไปของชุมชน

2.1 สภาพชุมชนรอบบริเวณโรงเรียน

ด้านเศรษฐกิจ มีประชากรประมาณ 2,900 คน อาชีพของชุมชน คือ เกษตรกรรม ได้แก่ ทำไร่อ้อย ไร่มันสำปะหลัง ไร่ข้าวโพด เนื่องจากพื้นที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกและมีโรงงานอุตสาหกรรมจำนวน 3 โรงงาน ได้แก่ โรงงานน้ำตาล 1 แห่ง โรงงานแป้งมัน 2 แห่ง อาชีพเสริมคือ การทอผ้าและรับจ้าง

ด้านสังคม บริเวณใกล้เคียงโดยรอบโรงเรียน ได้แก่ วัด และหมู่บ้าน ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ประเพณี ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นที่รู้จักโดยทั่วไปคือ ประเพณีปิดบ้าน

ด้านการเมืองการปกครอง ชุมชนโดยรอบโรงเรียนมีหมู่บ้านจำนวน 4 หมู่บ้านซึ่งเป็นเขตบริการของโรงเรียน อยู่ใน การปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบล

ทรัพยากรธรรมชาติ มีลักษณะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบ บ่าโปร่ง เป็นที่ราบเอียงสูงมีภูเขา มีห้วย 3 แห่งไหลผ่าน

2.2 ผู้ปกครองนักเรียน ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาร้อยละ 80 ประกอบอาชีพ เกษตรกรรมร้อยละ 100 นับถือศาสนาพุทธ ฐานะทางเศรษฐกิจ รายได้เฉลี่ยต่อปี ประมาณ 40,000 บาท

2.3 โอกาสและข้อจำกัดของโรงเรียน

โอกาสของโรงเรียน โรงเรียนตั้งอยู่ในชุมชนเกษตรกรรม และมีโรงงานอุตสาหกรรมในเขตบริการของโรงเรียนจำนวน 3 โรงงาน ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นเกษตรกร มีแหล่งเรียนรู้ เช่น ถ้ำ วัด โรงงานอุตสาหกรรม ลำห้วยกระเสียว ศาลเจ้าบ้านซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้ได้

ข้อจำกัดของโรงเรียน โรงเรียนอยู่ในชุมชนเกษตรกรรม ผู้ปกครองมีฐานะยากจนให้การสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนตามศักยภาพ

3. สภาพทางกายภาพของโรงเรียน

โรงเรียนเป็นโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ โดยมีเขตติดต่อดังนี้

โรงเรียนอยู่ห่างจากอำเภอเมืองอุทัยธานีประมาณ 70 กิโลเมตร การคมนาคมและการสื่อสารสะดวก มีโดยสารประจำทางแล่นผ่านปากทางเข้าหมู่บ้านทุกวัน โดยปากทางห่างจากโรงเรียนประมาณ 2 กิโลเมตร

อาคารเรียนและอาคารประกอบ 8 หลัง แบ่งเป็น อาคารเรียน 5 หลัง ได้แก่ อาคารธนบุรี อาคารศรีอยุธยา อาคารทวารวดี อาคารสุโขทัย และอาคารรัตนโกสินทร์ อาคารเอนกประสงค์

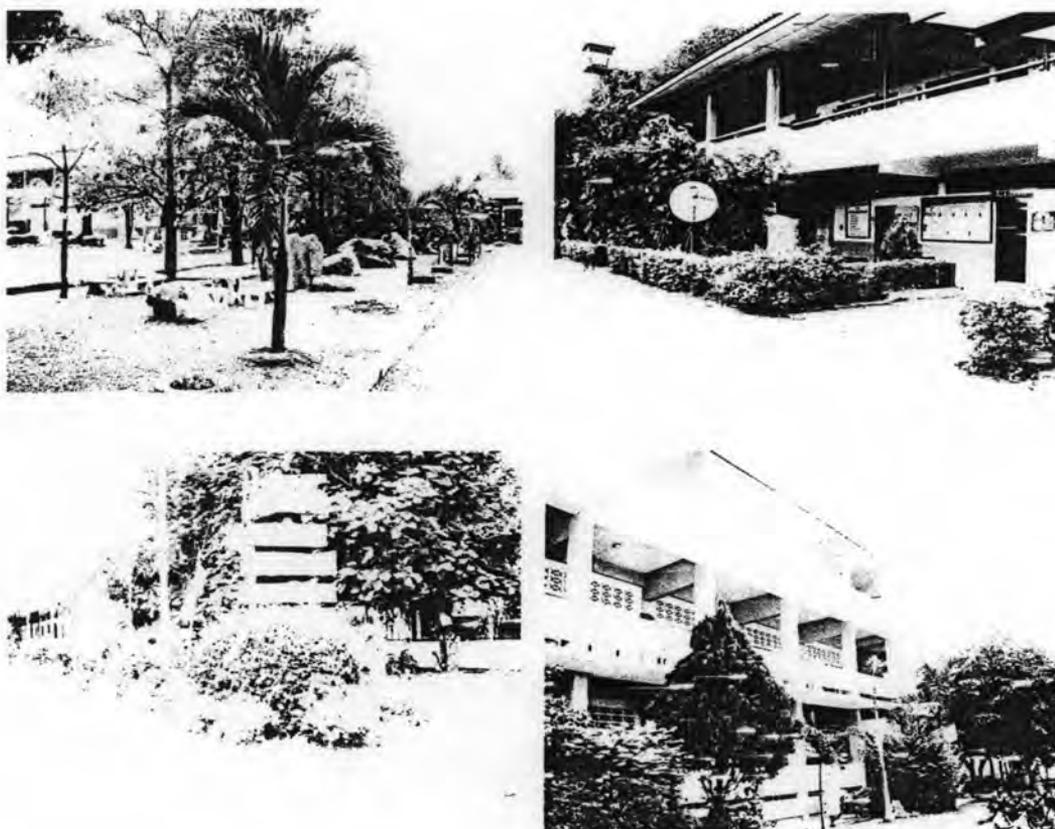
3 หลัง ได้แก่ อาคารห้องประชุม อาคารห้องสมุด และโรงอาหาร จำนวนห้องเรียนทั้งหมด 23 ห้องเรียน

ข้อมูลทรัพยากร มีคอมพิวเตอร์ มีจำนวนทั้งหมด 90 เครื่อง ใช้เพื่อการสอน 86 เครื่อง ใช้สืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตได้ 90 เครื่อง ใช้ในงานบริหาร 4 เครื่อง

ห้องที่จัดไว้ใช้ปฏิบัติการเฉพาะ มีทั้งหมด 13 ห้อง ได้แก่ ห้อง Sound Lab 2 ห้อง ห้องวิทยาศาสตร์ 1 ห้อง ห้องคณิตศาสตร์ 1 ห้อง ห้องสืบค้นอินเทอร์เน็ต 1 ห้อง ห้องมัลติมีเดีย 1 ห้อง ห้องสมุด 1 ห้อง ห้องทะเบียน 1 ห้อง ห้องวิชาการ 1 ห้อง ห้องดนตรี – ศิลปะ 1 ห้อง ห้องคอมพิวเตอร์ 1 ห้อง ห้องสังคมศึกษา 1 ห้อง ห้องภาษาไทย 1 ห้อง

พื้นที่ปฏิบัติการ / นันทนาการ ได้แก่ สนามกีฬาจำนวน 6 สนาม แบ่งเป็น สนามฟุตบอล 1 สนาม สนามตะกร้อ 1 สนาม สนามวอลเลย์บอล 1 สนาม สนามเปตอง 2 สนาม สนามบาสเกตบอล 1 สนาม ลานกีฬาเอนกประสงค์ 1 สนาม สนามเด็กเล่น จำนวน 1 สนาม

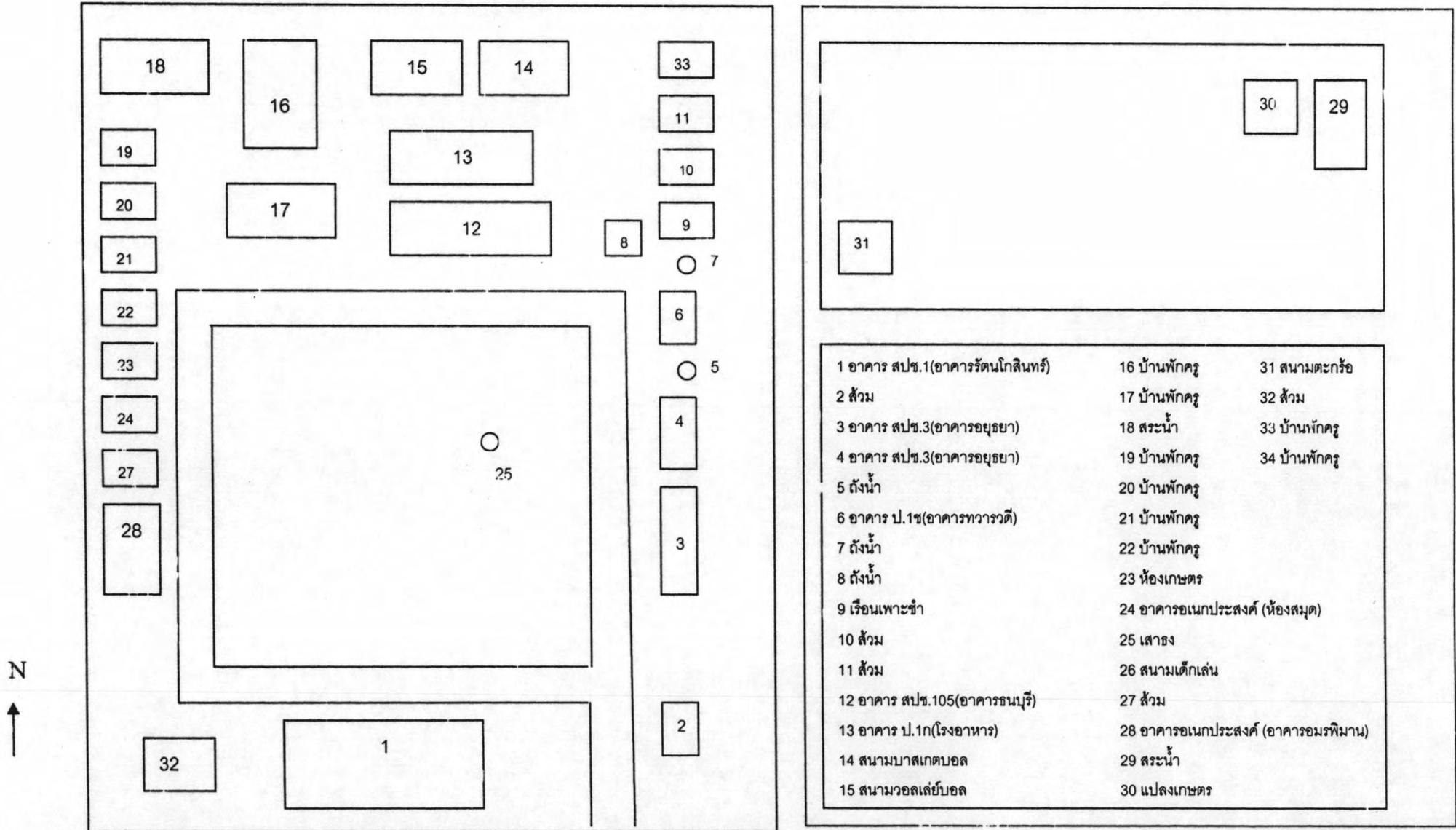
จากการสังเกตสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน พบว่า โรงเรียนจัดบรรยากาศให้เหมาะสมกับการเรียนรู้โดยการจัดสวนหินและพิพิธภัณฑ์รากไม้ พร้อมทั้งตกแต่งโรงเรียนด้วยพันธุ์ไม้มาชนิด ดังรูปภาพ

ภาพที่ 16 สภาพภูมิทัศน์ของโรงเรียนดีใกล้บ้าน

แผนผังแสดงบริเวณโรงเรียน

แผนผังที่ 2 โรงเรียนดีใกล้บ้าน

4. ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน

4.1 วิสัยทัศน์

ภายในปีการศึกษา 2550 โรงเรียนร่วมกับชุมชนจะมุ่งพัฒนาด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ การวิจัยในชั้นเรียนการใช้ IT เพื่อการเรียนรู้และเป็นแหล่งบริการทางการศึกษา โดยพัฒนาให้นักเรียนเป็นบุคคลที่สามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้ถูกต้อง มีทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ในการแก้ปัญหา เป็นบุคคลที่มีคุณค่าต่อสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม พร้อมทั้งมีสุขภาพกายใจที่สมบูรณ์ มีความรู้ความสามารถตามระดับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีจิตสำนึกในคุณค่าของสิ่งแวดล้อม เป็นผู้มีความรับผิดชอบ ภูมิใจในความเป็นไทย และมีระเบียบวินัย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างเป็นสุข

4.2 พันธกิจ

โรงเรียนและชุมชนร่วมมือกันสนับสนุนเด็กในวัยเรียนให้ได้รับการศึกษาจนจบหลักสูตรการศึกษาระดับบังคับส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและทักษะทางคณิตศาสตร์ให้กับผู้เรียนพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้โดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนส่งเสริมสุขภาพกายและใจรวมทั้งส่งเสริมกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจัดการกระบวนการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้มีความรับผิดชอบ ภูมิใจในความเป็นไทยส่งเสริมให้ใช้ IT ในการจัดการเรียนรู้

4.3 เป้าหมาย

4.3.1 เด็กนักเรียนในเขตพื้นที่บริการทุกคนได้รับการศึกษาจนจบหลักสูตรการศึกษาระดับบังคับ

4.3.2 นักเรียนร้อยละ 90 มีความสามารถในการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและมีทักษะทางคณิตศาสตร์อย่างต่อเนื่องจนจบการศึกษาระดับบังคับ

4.3.3 นักเรียนร้อยละ 80 มีน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐานรวมทั้งมีสมรรถภาพทางร่างกายผ่านเกณฑ์

4.3.4 จัดให้ครูร้อยละ 100 มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม (มีระเบียบวินัย ประหยัด ซื่อสัตย์) และกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

4.3.5 จัดให้ครูร้อยละ 100 มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

4.3.6 จัดให้ครูร้อยละ 100 มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนภูมิใจในความเป็นไทย

4.3.7 นักเรียนชั้น 1.4 – ม.3 มีทักษะในการใช้ IT

4.3.8 นักเรียนทุกคนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – มัธยมศึกษาปีที่ 3 ใช้ IT

เพื่อการศึกษา

4.3.9 นักเรียนร้อยละ 80 เป็นผู้ที่รู้จักอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

4.3.10 นักเรียนทุกคนจะต้องเป็นผู้มีระเบียบวินัยและอยู่ในสังคมอย่างมี

ความสุข

5. ระบบการบริหารของโรงเรียน

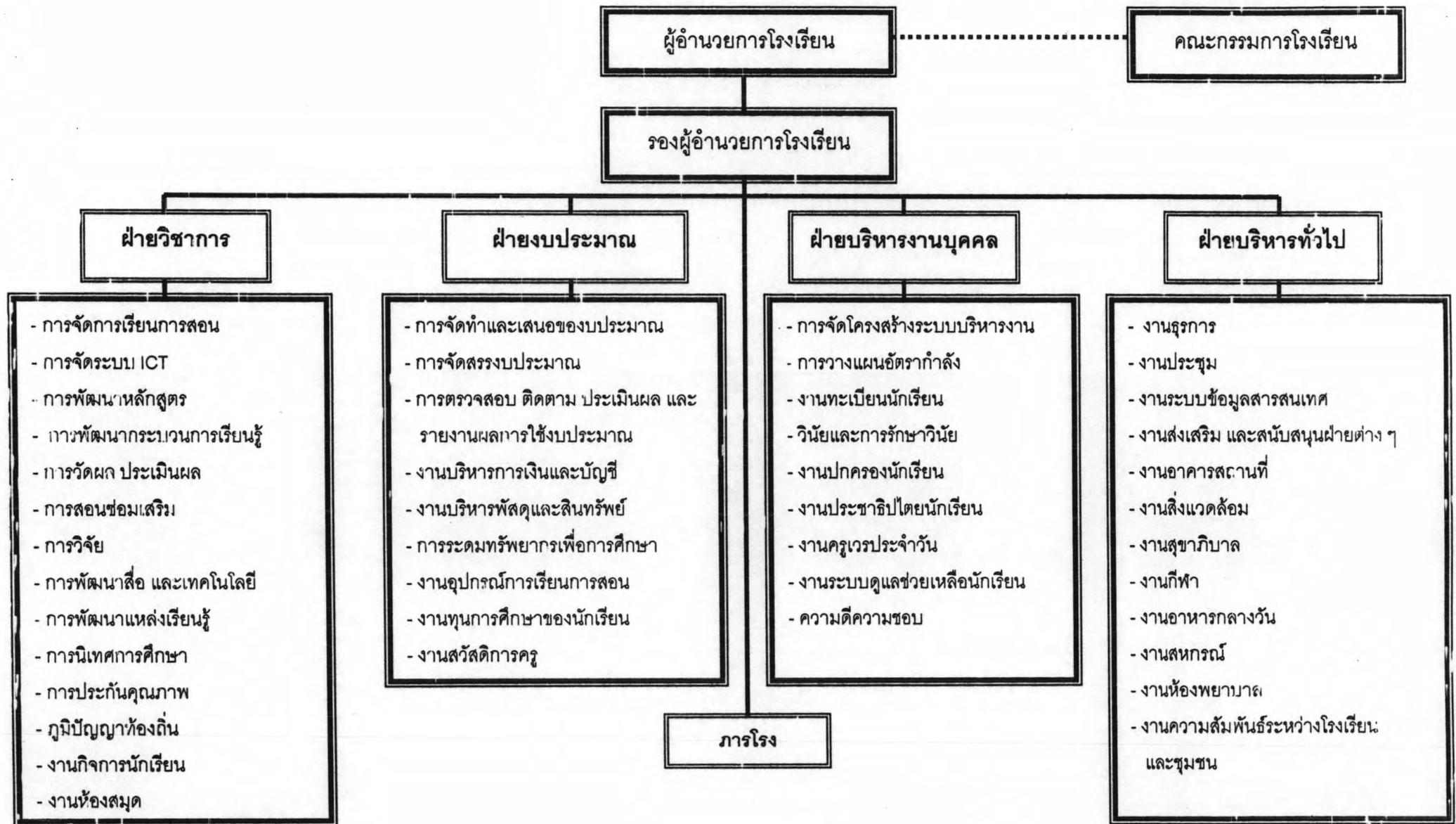
โรงเรียนแบ่งการบริหารออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

5.1 ฝ่ายวิชาการ

5.2 ฝ่ายงบประมาณ

5.3 ฝ่ายบริหารงานบุคคล

5.4 ฝ่ายบริหารทั่วไป

6. จำนวนนักเรียน

โรงเรียนดีใกล้บ้านเป็นโรงเรียนขนาดกลาง มีจำนวนนักเรียน 710 คน มีข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนนักเรียน (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2550) ดังนี้

5.1 จำนวนนักเรียนในเขตพื้นที่บริการทั้งหมด 480 คน

5.2 จำนวนนักเรียนจำแนกตามระดับชั้นที่เปิดสอน

ตารางที่ 20 จำนวนนักเรียนในโรงเรียนดีใกล้บ้าน

ระดับชั้น	เพศ		รวม
	ชาย	หญิง	
อนุบาล 1	42	28	70
อนุบาล 2	27	26	53
รวม	69	54	123
ประถมศึกษาปีที่ 1	32	24	56
ประถมศึกษาปีที่ 2	30	25	55
ประถมศึกษาปีที่ 3	33	33	66
ประถมศึกษาปีที่ 4	46	36	82
ประถมศึกษาปีที่ 5	29	31	60
ประถมศึกษาปีที่ 6	30	31	61
มัธยมศึกษาปีที่ 1	25	30	55
มัธยมศึกษาปีที่ 2	31	40	71
มัธยมศึกษาปีที่ 3	39	42	81
รวม	295	292	587
รวมจำนวนนักเรียนทั้งหมด	364	346	710

5.3 จำนวนนักเรียนต่อห้อง (เฉลี่ย) 31 คน

5.4 สัดส่วนครู: นักเรียน 1:22 คน

6. จำนวนบุคลากร

โรงเรียนดีใกล้บ้านมีบุคลากรทั้งหมด 34 คน เป็นผู้บริหาร 2 คน โดยเป็นผู้ช่วยการโรงเรียน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน ครูประจำการ 27 คน พนักงานราชการ 3 คน อัตราจ้าง 1 คน คณงานนักรงการ/ภารโรง 2 คน จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษาสูงสุด ดังนี้

ตารางที่ 21 จำนวนบุคลากรในโรงเรียนติโกกลับบ้าน

ประเภทบุคลากร	เพศ		ระดับการศึกษาสูงสุด (คน)			อายุเฉลี่ย (ปี)	ประสบการณ์เฉลี่ย (ปี)
	ชาย (คน)	หญิง (คน)	ต่ำกว่า ป.ตรี	ป.ตรี	สูงกว่า ป.ตรี		
ผู้อำนวยการ	1	-	-	-	1	51	32
รองผู้อำนวยการ	-	1	-	-	1	50	30
ครูประจำการ	9	18	-	26	1	33	9
พนักงานราชการ	1	2	-	3	-	29	6
ครูอัตราจ้าง	1	-	-	1	-	25	2
นักภารโรง	2	-	2	-	-	43	17
รวม	14	21	2	30	3		-
	35						

8. โครงสร้างหลักสูตร

โรงเรียนติโกกลับบ้านจัดสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2544 ฉบับปรับปรุงสมบูรณปี 2548 โรงเรียนได้จัดสัดส่วนสาระการเรียนรู้และเวลาเรียน ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 22 โครงสร้างหลักสูตรของโรงเรียนติโกกลับบ้าน

ระดับชั้น	เวลาเรียน (คิดเป็นร้อยละต่อปี)									รวม
	ภาษาไทย	คณิตศาสตร์	วิทยาศาสตร์	สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	สุขศึกษาและพลศึกษา	ศิลปะ	การงานอาชีพและเทคโนโลยี	ภาษาต่างประเทศ	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	
ป.1	16.67	16.67	10	6.67	3.33	3.33	13.33	13.33	16.67	100
ป.2	16.67	16.67	10	6.67	3.33	3.33	13.33	13.33	16.67	100
ป.3	16.67	16.67	10	6.67	3.33	3.33	13.33	13.33	16.67	100
ป.4	16.67	13.34	10	6.67	3.33	3.33	13.33	13.33	20	100
ป.5	16.67	13.34	10	6.67	3.33	3.33	13.33	13.33	20	100
ป.6	16.67	13.34	10	6.67	3.33	3.33	10	13.33	20	100
ม.1	13.34	13.34	13.33	13.33	6.67	3.33	10	13.33	13.33	100
ม.2	13.34	13.34	13.33	13.33	6.67	3.33	10	13.33	13.33	100
ม.3	13.34	13.34	13.33	13.33	6.67	3.33	10	13.33	13.33	100
รวม	160	160	160	160	80	40	120	160	160	

ส่วนที่ 2 การได้มาซึ่งผู้อุปถัมภ์โรงเรียนดีใกล้บ้าน

ในส่วนนี้ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการศึกษา 2 ส่วน คือ 1) ผู้อุปถัมภ์โรงเรียน 2) การได้มาซึ่งผู้อุปถัมภ์โรงเรียนดีใกล้บ้าน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ผู้อุปถัมภ์โรงเรียน

ผู้วิจัยขอนำเสนอผู้อุปถัมภ์และรายละเอียดการให้การอุปถัมภ์ ดังนี้
ตารางที่ 23 ผู้อุปถัมภ์โรงเรียนดีใกล้บ้านและรายละเอียดในการอุปถัมภ์

ผู้อุปถัมภ์	รายละเอียดในการอุปถัมภ์		
	พลังกาย	พลังทรัพย์	พลังปัญญา
1. บุคคล			
1.1 ผู้ปกครอง	- ปรับภูมิทัศน์	- เครื่องจักร รถยนต์ - บริจาคเงินและสิ่งของเพื่อทำ โครงการ/กิจกรรม	- เป็นวิทยากรท้องถิ่น
1.2 พระสงฆ์	-	- บริจาคทุนการศึกษา	-
1.3 คนในชุมชน	- ปรับภูมิทัศน์	- เลี้ยงอาหารนักเรียน - บริจาคเงินและสิ่งของเพื่อทำ โครงการ/กิจกรรม	-
2. กลุ่มบุคคล			
คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	- ปรับภูมิทัศน์	- บริจาคทุนการศึกษา - บริจาคเงินและสิ่งของเพื่อทำ โครงการ/กิจกรรม	-
3. หน่วยงานปกครองส่วน ท้องถิ่น			
3.1 องค์การบริหาร ส่วนจังหวัด	-	- งบประมาณซื้อเครื่องดนตรี 100,000 บาท - บริจาค หนังสือเรียน	- อบรมครูระดับ ปฐมวัย
3.2 องค์การบริหารส่วน ตำบล	-	- งบประมาณในการสร้างถนน คอนกรีต - งบประมาณอาหารกลางวัน ของนักเรียน	-
4. องค์กรเอกชน			
4.1 โรงงานอุตสาหกรรม	- เลี้ยงอาหาร นักเรียน	- สนับสนุนเครื่องจักร รถยนต์ - งบประมาณในการดำเนิน โครงการ/กิจกรรม	- งบประมาณบุคลากร 50,000 บาท

ตารางที่ 24 ผู้อุปถัมภ์โรงเรียนดีใกล้บ้านและรายละเอียดในการอุปถัมภ์ (ต่อ)

ผู้อุปถัมภ์	รายละเอียดในการอุปถัมภ์		
	พลังกาย	พลังทรัพย์	พลังปัญญา
4.2 บริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด	-	- บริจาคหนังสือ 50,000 บาท	
4.3 บริษัท สยามโฟลด์ แอนด์ เบฟเวอเรจ จำกัด	-	- บริจาคเงิน 325,000 บาท	-
5. ธนาคาร			
5.1 ธนาคารกรุงไทย	-	- งบประมาณ 1,300,000 บาท	- อบรมครูและศึกษาดูงานต่างประเทศ
5.2 ธนาคารแห่งประเทศไทย	-	- บริจาคหนังสือ 50,000 บาท	-

2.2 การได้มาเป็นผู้อุปถัมภ์โรงเรียนในฝัน

สำหรับการเข้ามาเป็นผู้อุปถัมภ์โรงเรียนนั้น มี 3 วิธี ได้แก่ 1) โรงเรียนขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อุปถัมภ์ 2) ผู้อุปถัมภ์มีความชื่นชมศรัทธาบุคลากรและการทำงานของบุคลากรในโรงเรียน 3) ศึกษานิเทศก์จากฝ่ายภาคีเครือข่ายอุปถัมภ์ ศูนย์บริหารโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝันเป็นคนจัดทำให้ ซึ่งการเข้ามาเป็นผู้อุปถัมภ์มีรายละเอียดดังนี้

2.2.1 โรงเรียนขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อุปถัมภ์

ผู้อุปถัมภ์ที่โรงเรียนได้ขอความอนุเคราะห์ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน คนในชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงงานอุตสาหกรรม องค์การบริหารส่วนตำบล บริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด และองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ผู้ปกครองนักเรียนร่วมประชุมผู้ปกครองปีการศึกษาละ 1 ครั้ง เพื่อชี้แจงการดำเนินงานของโรงเรียนและปรึกษาหารือกับผู้ปกครอง และจะขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้ปกครองเป็นกรณีไปตามความเหมาะสม

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบไปด้วยผู้แทนจากฝ่ายต่างๆ 6 ฝ่าย ได้แก่ ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าและผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ โดยจะมีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมการศึกษาภายในโรงเรียน โดยตำแหน่งจะเข้าไปรับทราบสภาพปัญหาและทราบการดำเนินการพัฒนาโรงเรียน อีกทั้งยังต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนในท้องถิ่นของตนเอง ทางโรงเรียนมีการประชุมปรึกษาหารือกับทางคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นประจำอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง คณะกรรมการท่านหนึ่งเป็นผู้ใหญ่บ้านที่ทำงานเป็นที่ปรึกษาของโรงงานน้ำตาล และอีกท่านเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อมีการประชุมปรึกษาหารือกัน

หากโรงเรียนมีความต้องการความช่วยเหลือจากทางโรงงานหรือองค์การบริหารบริหารส่วนตำบล ทางโรงเรียนจะดำเนินการประสานงานเป็นรายกรณี

โรงงานอุตสาหกรรม องค์การบริหารส่วนตำบล และคนในชุมชน ทางโรงเรียนจะขอความอนุเคราะห์งบประมาณเพื่อจัดกิจกรรมต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น กีฬา กีฬา กลุ่มนักเรียน หรือกิจกรรมวันเด็ก รวมทั้งการสร้างถนนคอนกรีตและทุนอาหารกลางวัน

บริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด โรงเรียนได้ขอความอนุเคราะห์ไปยังหน่วยงานดังกล่าว โดยการติดตามข่าวสารว่าทางบริษัทมีโครงการแบ่งปันสู่สังคม โรงเรียนจึงดำเนินงานส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังหน่วยงาน ส่วนธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นเครือข่ายของธนาคารกรุงไทย ได้รับการสนับสนุนพร้อมๆ กับธนาคารกรุงไทย

"...โรงเรียนเราจะตั้งเป็นโครงการขึ้นมาว่าจะทำอะไรก่อน ในแต่ละปีเราจะทำอะไร ในแต่ละปีก็จะมีการประชุมแจ้งให้เขาได้ทราบ แล้วก็ประกาศหาความช่วยเหลือ...เสนอเข้าไป เราต้องประชุมก่อน แล้วเราก็หาตัวคนที่จะช่วย...เราก็ปรึกษาก่อน เสนอโครงการแจ้งให้เขาได้ทราบ"

"อบจ.ส่วนใหญ่ทำโครงการเข้าไป ส่วนใหญ่โรงเรียนจะคิดและทำโครงการเข้าไป ตอนนี้อย่างไรกำลังจะตรวจรับ คนตรีสากลจำนวน 100,000 ส่วนเรื่องหนังสือ เรื่องคอมพิวเตอร์พื้นฐาน อบจ.ก็หนุนไปแล้ว สิ่งที่เป็นโบแดง ก็เป็นโครงการจุฬาลักษณ์ ทำตำบลเดียวในจังหวัดธานี เราก็พยายามทำตัวนี้ให้ดี"

(ผู้อำนวยการโรงเรียน: สัมภาษณ์, 11 กุมภาพันธ์ 2551)

"...โรงเรียนเราเวลาว่างอะไรก็มีหนังสือไปหาเขา อย่างงานวันเด็กบไม่พอ เราต้องมีอุปกรณ์ในการแจกทุกปี เราก็จะมีจดหมายบอกไปนะโรงเรียนเราต้องการที่จะให้เขาช่วยด้านนี้ เขาก็ช่วยเราทุกปีอยู่แล้ว..."

(ครูระดับปฐมวัย: สัมภาษณ์, 13 กุมภาพันธ์ 2551)

"พอ.เขาจะส่งใบคะ บางทีก็โทรไปคุยเองนะคะ เวลาว่างมีความคืบหน้าของโรงเรียนจะมีใบให้ชาวบ้านให้ชุมชนได้รับรู้ เป็นใบแจ้ง ให้เด็กเอาไปให้ผู้ปกครองได้อ่านให้นักเรียนทั้งโรงเรียน ให้อบต. ให้กรรมการศึกษา ให้ผู้ใหญ่บ้านด้วย เพราะว่าโรงเรียนต้องเกี่ยวข้องกับชุมชนด้วย ก็ต้องแจ้ง ก็ถ้าเกิดว่าเขาให้ความช่วยเหลือมาพอ.จะโทรไปขอบคุณ..."

(นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3: สัมภาษณ์, 19 กุมภาพันธ์ 2551)

2.2.2 ผู้อุปถัมภ์มีความชื่นชมศรัทธาต่อบุคลากรและการทำงานของบุคลากร ในโรงเรียน

ชุมชนมีความศรัทธาในตัวผู้บริหารและคณะครู เมื่อทางโรงเรียนขอความช่วยเหลือไม่ว่าจะเป็นด้านพลังงานหรือทรัพย์สินในกิจกรรมของโรงเรียน ทางชุมชนก็มาช่วยเหลือตามกำลังความสามารถ และผู้บริหารโรงเรียนอุตสาหกรรมน้ำตาลซึ่งอยู่ในชุมชน มีความชื่นชมศรัทธาในตัวบุคลากรและการทำงานของบุคลากรในโรงเรียน สืบเนื่องจากทางลูกชายของโรงเรียนน้ำตาลซึ่งเป็นคนดูแลโรงงานน้ำตาลหลายแห่งในจังหวัดอุทัยธานีและกาญจนบุรี ได้ทราบถึงการทำงานของผู้บริหารและครู ว่ามีความมุ่งมั่นและทุ่มเทในการทำงาน จึงได้มอบเงินจำนวน 50,000 บาท เพื่อให้ทางโรงเรียนทำอะไรให้ครูมีความสุข

จากการศึกษาหนังสือราชการที่แจ้งไปยังชุมชน วันที่ 29 กันยายน 2550 เรื่อง แจ้งข้อราชการและความเคลื่อนไหวของทางโรงเรียน โดยทางโรงเรียนแจ้งว่า ทางโรงเรียนขอบคุณคุณเมตตา (นามสมมติ) ลูกชายเจ้าของโรงงานน้ำตาล ที่นำเงินมามอบให้ทางโรงเรียน จำนวน 50,000 บาท โดยมีวัตถุประสงค์คือ เห็นครูทำงานกันเหน็ดเหนื่อย ก็ให้นำเงินนี้ไปใช้จ่ายทำอะไรให้ครูมีความสุข จะได้สอนลูกหลานท่านด้วยความสบายใจ

“เจ้าของโรงงานวันนั้น ที่เล่าให้ฟังนะ ลูกชายเป็นดอกเตอร์ ถึงเวลาที่ขับรถเข้ามาอยากจะให้มอบ.เสนอโครงการให้หน่อย ทำอย่างไรให้ครูมีความสุข ขับรถเข้ามาเลย เขาไม่ได้อยู่ที่นี้เขาอยู่กรุงเทพฯ ตอนนี้อยู่นี้แล้ว ที่นี้เราก็ได้สัมพันธ์กับเขาด้วย”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน: สัมภาษณ์, 11 กุมภาพันธ์ 2551)

“เขาเข้ามาเพราะเขามีความศรัทธาโรงเรียนอยู่แล้ว...”

(ครูระดับปฐมวัย: สัมภาษณ์, 13 กุมภาพันธ์ 2551)

2.2.3 ศึกษาวิเคราะห์จากฝ่ายภาคีเครือข่ายอุปถัมภ์ ศูนย์บริหารโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน เป็นคนจัดหาให้

ผู้อุปถัมภ์ที่ศึกษาวิเคราะห์จากฝ่ายภาคีเครือข่ายอุปถัมภ์ ศูนย์บริหารโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการเป็นคนจัดหาให้ คือ ธนาคารกรุงไทย เมื่อโรงเรียนได้เข้าร่วมโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝันแล้วยังขาดแคลนงบประมาณในการดำเนินงานพัฒนาโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนจึงได้ปรึกษาและแจ้งให้ทราบถึงปัญหาการขาดแคลนงบประมาณในการพัฒนาโรงเรียนให้กับศึกษานิเทศก์จากฝ่ายภาคีเครือข่ายอุปถัมภ์ ศูนย์บริหารโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ทางฝ่ายภาคีเครือข่ายจึงได้จัดหาผู้อุปถัมภ์ให้ ซึ่งธนาคารกรุงไทยจะเน้นการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัด

การศึกษา จากการศึกษาโครงการให้การสนับสนุนของธนาคารกรุงไทยทางเว็บไซต์ของธนาคาร มีรายละเอียด ดังนี้

โครงการ "กรุงไทยสานฝัน โรงเรียนดีใกล้บ้าน"

หลายๆ หน่วยงานหันมาให้ความสำคัญ ช่วยกันสนับสนุนการศึกษาไทย ตามที่คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติให้กระทรวงศึกษาธิการดำเนิน โครงการ หนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน เพื่อพัฒนาบุคคลให้เป็นผู้ที่มีคุณภาพ ช่วยลดช่องว่างในสังคม โครงการฯ นี้เป็นกระบวนการพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพ เป็นการกระจายโอกาสทางการศึกษา ให้เยาวชนทุกคนมีโอกาสทัดเทียมกัน ได้เรียนในโรงเรียนที่ดีมีคุณภาพเหมือนๆ กัน

การสนับสนุนของธนาคาร

คณะกรรมการ บมจ.ธนาคารกรุงไทย ได้มีมติให้ธนาคารได้มีส่วนร่วมในการเสริมสร้างทุนทางปัญญาให้สังคมไทย ในการเข้าร่วมสนับสนุนโครงการ ภายใต้ชื่อ "โครงการสนับสนุนการศึกษา บมจ.ธนาคารกรุงไทย" เพื่อการพัฒนาประเทศในระยะยาว โดยมี ระยะเวลาดำเนินการ 3 ปี นับตั้งแต่ปีพ.ศ.2548 - พ.ศ.2550 ซึ่งตลอดระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมาได้มีการสำรวจและประเมินโรงเรียนที่จะให้การสนับสนุน เมื่อให้เงินสนับสนุนแล้ว ยังได้มีการติดตามการพัฒนาของแต่ละโรงเรียน โดยรวมแล้ว บมจ.ธนาคารกรุงไทย ได้ให้การสนับสนุนไปแล้วทั้งสิ้น 60 โรงเรียน ปี 2548 จำนวน 21 โรงเรียน ปี 2549 จำนวน 20 โรงเรียน และปี 2550 จำนวน 19 โรงเรียน ซึ่งอยู่ทั่วทุกภาคของประเทศ แต่ละโรงเรียนล้วนเป็นสถาบันการศึกษาที่มีคุณภาพ มีการส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมต่างๆ เป็นแหล่งความรู้ที่ช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ เป็นการเรียนรู้แบบใหม่ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนรู้จักค้นคว้าหาคำตอบด้วยตัวเอง รู้จักการแก้ไขปัญหา โดยผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ สามารถบอกได้ถึงกระบวนการทางความคิด ที่มาของข้อมูล การค้นคว้า และการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงลึก พร้อมทั้งยังส่งเสริมให้เกิดการเชื่อมโยงทางความคิด กระตุ้นให้เกิดความคิดสงสัย อยากรู้เพิ่มเติม จนเป็นที่มาของการตั้งคำถามที่เป็นประโยชน์ นอกจากนี้ สถาบันการศึกษาตามโครงการนี้ยังมีคุณลักษณะเด่นในด้านอื่นๆ อาทิ ด้านภาษา ด้านชุมชน ด้านวิชาชีพและกิจกรรมต่างๆ

และในช่วงปี 2551-2553 ธนาคารยังคงให้การสนับสนุนการศึกษาต่อในระยะที่ 2 ภายใต้ชื่อโครงการ "กรุงไทยสานฝัน โรงเรียนดีใกล้บ้าน" เพื่อเป็นการพัฒนาให้ 60 โรงเรียนแรกเป็นโรงเรียนที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และยังคงพัฒนาต่อเนื่องไปอีก 33 โรงเรียน ให้ครบ 76 จังหวัดทั่วประเทศ เพื่อให้แต่ละโรงเรียนเป็นโรงเรียนดีใกล้บ้านที่สมบูรณ์แบบ จะเห็นได้ว่าคุณประโยชน์นานัปการที่เกิดขึ้นนี้ ส่วนมุ่งเน้นไปที่การปรับกระบวนการศึกษาของเด็กไทยให้มีความก้าวหน้า ทัดเทียมกับการวิวัฒนาการของโลก สังคมการศึกษาที่ได้รับการพัฒนาย่อมส่งผลถึงประเทศชาติที่พัฒนาก้าวหน้า

ตามไปด้วย บมจ.ธนาคารกรุงไทย เล็งเห็นถึงความสำคัญทางการศึกษา และการเติบโตสดหน้าของผู้คนในสังคม หากเห็นว่าสิ่งใดจะเอื้อประโยชน์ต่อสังคมโดยรวมแล้ว เรา...ไม่ละเว้นที่จะกระทำ

ธนาคารกรุงไทยติดต่อประสานงานกับสำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในการให้การอุปถัมภ์โรงเรียนในฝัน โดยให้ฝ่ายภาคีเครือข่ายอุปถัมภ์เป็นหน่วยงานในการติดต่อประสานงานและคัดเลือกโรงเรียนให้กับผู้อุปถัมภ์

“ทุกโรงเรียน สพฐ.จะยื่น สพฐ.จะบอกว่าโรงเรียนนี้พอ. work นะ คุณ... (หัวหน้าฝ่ายภาคีเครือข่ายอุปถัมภ์) ก็บอกว่า โรงเรียนนี้ work นะแต่ไม่มีคน support ทางคุณ... (หัวหน้าฝ่ายภาคีเครือข่ายอุปถัมภ์) จะเป็นทีมหาคนมา support แนวอย่างนี้เอาการไฟฟ้าไป อย่างนี้ อย่างนี้ๆ เอากรุงไทยไป”

(เจ้าหน้าที่ธนาคารกรุงไทย: สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2551)

“ส่วนหนึ่งคงจะเลือกจากผู้บริหาร ดูจากผู้บริหารด้วยว่าผู้บริหารให้ความร่วมมือหรือทำงานดี ผู้บริหารใส่ใจ มีผลงานดี นี่ส่วนหนึ่ง และอีกส่วนหนึ่งคือดูความจำเป็นว่าโรงเรียนขาดแคลนอะไรบ้าง คือทางภาคีเครือข่ายเคยไปว่าโรงเรียนนี้ทำงานดี แต่ยังขาดอะไรอยู่ พอรู้ก็สามารถให้ได้หมดเป็นร้อยๆ...”

(เจ้าหน้าที่ฝ่ายภาคีเครือข่ายอุปถัมภ์: สัมภาษณ์, 20 มีนาคม 2551)

“...ตอนนี้เราบอกไปว่าเราทำโครงการขอไปยัง สพฐ ศูนย์โรงเรียนในฝัน ก็ไปที่เชียงใหม่ไปเจออาจารย์... (ศึกษานิเทศก์จากฝ่ายภาคีเครือข่ายอุปถัมภ์) เลยเล่าให้ฟัง พอไปเล่าแล้วก็โอเคก็ทำโครงการเข้าไป แกก็เลยมาดู ก็มาตรวจสอบดูว่ามันจริงอย่างที่พูดไหม เราเดือตร้อนจริงอย่างที่เรารู้ไหม...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน: สัมภาษณ์, 11 กุมภาพันธ์ 2551)

“พอ.ไปประชุมโรงเรียนในฝันมา แล้วได้โปรเจกต์ว่า จะมีผู้อุปถัมภ์การศึกษา เช่น การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค และกรุงไทย เขาให้ทำแผนเข้าไป...”

(ครูคอมพิวเตอร์: สัมภาษณ์, 11 กุมภาพันธ์ 2551)

จากการศึกษาการได้มาซึ่งผู้อุปถัมภ์โรงเรียนดีใกล้บ้าน ผู้วิจัยขอเสนอภาพรวมต่อไปนี้

ตารางที่ 24 การได้มาซึ่งผู้อุปถัมภ์โรงเรียนดีใกล้บ้าน

ผู้อุปถัมภ์	การได้มาซึ่งผู้อุปถัมภ์		
	โรงเรียนขอความ อนุเคราะห์	ผู้อุปถัมภ์มีความชื่น ชมศรัทธาตัว บุคลากรและการ ทำงานของบุคลากร	ศึกษานิเทศก์จากฝ่าย ภาคีเครือข่ายอุปถัมภ์ เป็นคนจัดหาให้
1. บุคคล	ผู้ปกครอง พระสงฆ์ และคน ในชุมชน	ผู้ปกครอง พระสงฆ์ และคนในชุมชน	-
2. กลุ่มบุคคล	คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน	-	-
3. หน่วยงานปกครอง ส่วนท้องถิ่น	องค์การบริหารส่วนตำบล และองค์การบริหาร ส่วนจังหวัด	-	-
4. หน่วยงานเอกชน	โรงงานอุตสาหกรรม บริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด และ บริษัท สยาม โฟลด์แอน เบฟเวอเรจ จำกัด	-	-
5. ธนาคาร	ธนาคารแห่งประเทศไทย	-	ธนาคารกรุงไทย

ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนของผู้อุปถัมภ์โรงเรียนในฝัน

การมีส่วนร่วมของผู้อุปถัมภ์ในการพัฒนาโรงเรียนในฝัน ผู้วิจัยใช้แนวคิดการมีส่วนร่วมในการพัฒนา 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่า ผู้อุปถัมภ์มีส่วนร่วมในการดำเนินงานมากที่สุด รองลงมาคือการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์ ตามลำดับ

เป้าหมายในการศึกษาการมีส่วนร่วมพัฒนาโรงเรียนของผู้อุปถัมภ์ ผู้วิจัยได้ศึกษา 4 ประเด็นตามภาพความสำเร็จของโรงเรียนในฝัน 4 ด้าน ภาพความสำเร็จของโรงเรียนในฝัน 4 ด้าน คือ 1) ด้านนักเรียน 2) ด้านครู 3) ด้านผู้บริหาร และ 4) ด้านโรงเรียน พบว่า ผู้อุปถัมภ์จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนมากที่สุด รองลงมาคือการพัฒนาเด็กนักเรียน การพัฒนาผู้บริหาร และการพัฒนาครู ตามลำดับ รายละเอียด ดังนี้

3.1 ด้านนักเรียน

การมีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียนของผู้อุปถัมภ์ ผู้อุปถัมภ์เข้ามามีส่วนรวมทั้ง 4 ขั้นตอนโดยผู้อุปถัมภ์ที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน และธนาคารกรุงไทย ร่วมดำเนินการพัฒนาด้านนักเรียน ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนอุตสาหกรรมในชุมชน พระสงฆ์ ผู้ปกครองนักเรียน คนในชุมชน ธนาคารกรุงไทย ธนาคารแห่งประเทศไทย และบริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด ร่วมการประเมินผลด้านนักเรียน ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน และธนาคารกรุงไทย ส่วนการร่วมรับประโยชน์นั้นผู้อุปถัมภ์ทุกฝ่ายได้รับประโยชน์ร่วมกัน

โดยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านนักเรียนนั้น ผู้อุปถัมภ์จะให้ความสำคัญในการพัฒนานักเรียน แผนการดำเนินงานในการพัฒนาจะเน้นเรื่องการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนเพื่อศักยภาพด้านเทคโนโลยีของนักเรียน และการส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้สื่อโปรแกรมสำเร็จรูป รวมทั้งการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในด้านพฤติกรรม การสอนภูมิปัญญาท้องถิ่นและการบริจาคทุนการศึกษา

3.1.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจพัฒนานักเรียน

ผู้อุปถัมภ์ที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีพัฒนานักเรียน ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน และธนาคารกรุงไทย

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีบทบาทหน้าที่ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 โดยสรุปคือ กำหนดนโยบายและแผนพัฒนารวมทั้งให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปี เสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านต่างๆ ในโรงเรียน ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรทั้งในชุมชนและจากภายนอก ตลอดจนประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน และเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ซึ่งทางคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนดีใกล้บ้านก็ได้แสดงบทบาทหน้าที่ของตนเองอย่างเต็มที่ โรงเรียนดีใกล้บ้านมิได้มีเพียงคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเท่านั้น แต่ยังมีคณะกรรมการที่ปรึกษา และคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองซึ่งมีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนาโรงเรียนร่วมกับทางผู้บริหารและคณะครู ทางโรงเรียนจะมีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง โดยจะปรึกษาหารือกันเรื่องความประพฤติของนักเรียน การทำหลักสูตรของโรงเรียน หลักสูตรท้องถิ่น เช่น การทอผ้า

จากการศึกษาเอกสารรายงานการดำเนินงานของโรงเรียนดีใกล้บ้านโรงเรียนผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อการรองรับการกระจายอำนาจ โรงเรียนได้สร้างความเข้าใจในการเป็นผู้นำการ

เปลี่ยนแปลงโดยการประชุมครูและบุคลากรในโรงเรียน ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา และ
ประชุมผู้ปกครองเพื่อสร้างความเข้าใจตรงกันและตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลง

“...เรื่องของกรรมการสถานศึกษา วางแผนเรื่องของการเรามีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนการสอนแต่ละช่วงชั้น รายละเอียดจริงๆ ของโรงเรียน แต่มีส่วนใดที่เราจะเสริม เสนอแนะ ภูมิปัญญาอะไรต่างๆ มีอะไรที่เราจะเสนอกับทางโรงเรียนบ้าง ไม่ว่าจะ เป็นโรงงานปุย ให้นักเรียนไปศึกษาหรือทำปุย หรือการทอผ้า ว่าโรงเรียนต้องการไหม พวก ภูมิปัญญาชาวบ้าน ส่วนเรื่องการเรียนรู้เราไม่ยุ่ง เราจะพูดคุยกันถึงผลกระทบว่าเรียนแล้ว เป็นไงบ้างตรงนี้ดีไหม ลดไหม”

(คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานคนที่ 2: สัมภาษณ์, 22 มีนาคม 2551)

“...เราก็ประชุมกรรมการสถานศึกษา พอประชุมแล้วเสนอโครงการ ให้เขาได้ทราบ ว่าเราได้จัดทำอะไร และส่วนใหญ่เราจะหางบประมาณไว้คอยไว้ก่อน ล่วงหน้านิดหนึ่ง จะไม่พอกก็หาเสริมๆ เช่นโครงการนี้เท่าไร ใครพอจะช่วยได้บ้าง...”

“...โรงเรียนเราจะตั้งเป้าโครงการขึ้นมาว่าจะทำอะไรก่อน ในแต่ละปีเราจะทำอะไร ในแต่ละปีก็จะมีการประชุมแจ้งให้เขาได้ทราบ แล้วก็ประกาศหาความ... เราก็ปรึกษาก่อน เสนอโครงการแจ้งให้เขาได้ทราบ”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน: สัมภาษณ์, 11 กุมภาพันธ์ 2551)

ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมในการออกความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการ พัฒนานักเรียนด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านพฤติกรรมของนักเรียน โดยจะเข้าร่วมประชุมผู้ปกครองประจำปี ละ 1 ครั้ง โดยผู้ปกครองต้องมาประชุมทุกคนเป็น กระบวนการหนึ่งในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

“...ผู้ปกครองมีกรรมกรรายชั้น เวลาประชุมจะเข้าห้องใครห้องมัน เป็นห้องๆ ไป เลย ก็คือในห้องก็จะคัดสรรกรรมการรายห้อง เลขา เขาจะดูปัญหาแต่ละห้อง ว่าอยากได้ อะไร อันนี้เขาก็จะมีตัวแทนขึ้นมา...เขาก็จะประชุมกับกรรมการสถานศึกษา กรรมการราย ชั้น และผอ.ประชุมร่วมกันวางแผน แล้วแต่เรื่อง อย่างภูมิปัญญาท้องถิ่น เราต้องฟังเขาเรา ต้องขอความร่วมมือ เพราะฉะนั้นเราจะมีประชุม”

(ครูคอมพิวเตอร์: สัมภาษณ์, 28 กุมภาพันธ์ 2551)

ธนาคารกรุงไทยมีส่วนร่วมในการช่วยค้นหาปัญหาและความต้องการในการพัฒนาของทางโรงเรียนว่ามีความต้องการพัฒนานักเรียนด้านใด รวมทั้งเป็นที่ปรึกษาในการดำเนินการพัฒนานักเรียน โดยธนาคารกรุงไทยมีเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝันร่วมกับศึกษานิเทศก์จากฝ่ายภาคีเครือข่ายอุปถัมภ์ ได้เข้ามาศึกษาสภาพของโรงเรียนโดยพบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษต่ำ จึงเสนอแนะให้จัดสร้างห้องปฏิบัติการทางภาษาเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน จากการเยี่ยมชมเว็บไซต์ของโรงเรียนได้เห็นภาพการเยี่ยมชมโรงเรียน และดั่งคำสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่จากธนาคารกรุงไทย ดังนี้

“เข้าไป 2-3 ครั้งแล้วมั้ง ก็ดูสภาพโรงเรียน ก่อนที่จะประเมินก่อนที่จะได้เงิน ผอ.ก็จะบอกว่าผมมีความคิดอย่างนี้ๆ ผมคิดว่า ห้องนี้มันเล็ก ต้องทุบห้อง อะไรอย่างนี้ เราก็ต้องไปนั่งดู ก็ช่วยกันคิด ว่าต้องใช้เครื่องเท่าไร ก็ช่วยกันคิด ก็ทำงบให้”

(เจ้าหน้าที่ธนาคารกรุงไทย: สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2551)

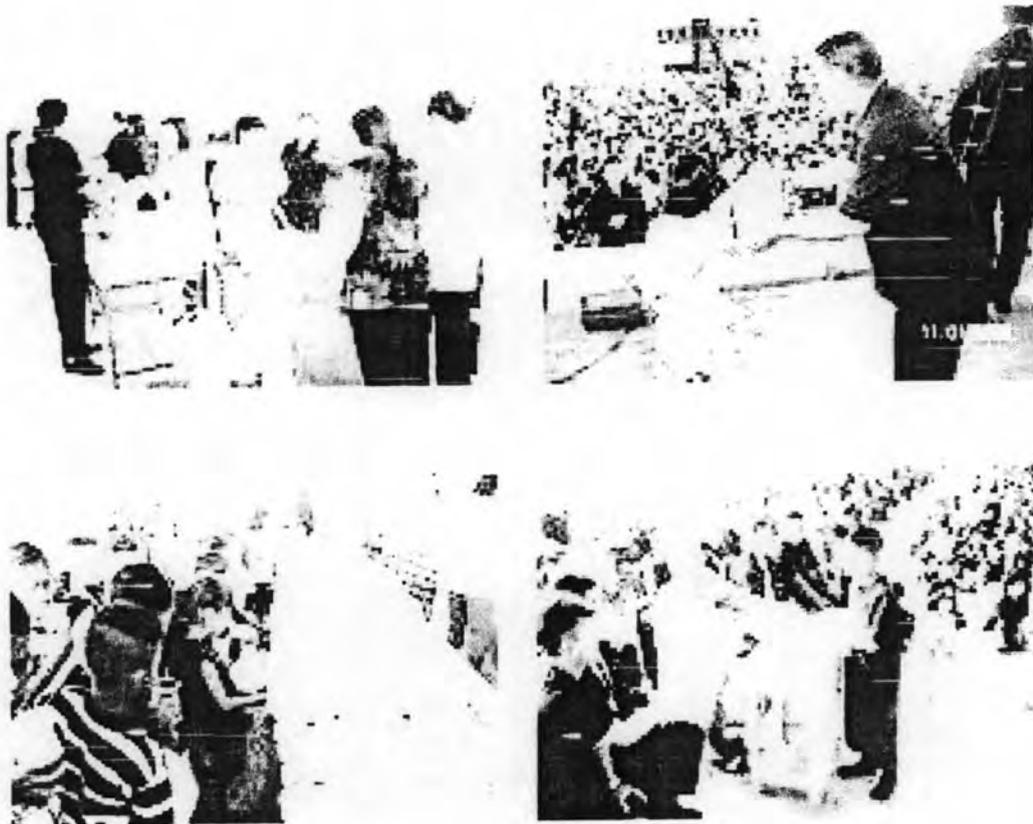
“...เขามองว่า ถ้าเอา ICT เข้ามาด้านการศึกษา พัฒนาการเด็กจะเร็วขึ้น ICT เรื่องการเรียนรู้เป็นหลัก... ขอทำสาระภาษาอังกฤษแล้วกัน เพราะเห็นว่าสาระภาษาอังกฤษ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ก็จะผลักดันให้เพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เขาอยากได้ห้องภาษาอังกฤษที่เป็นห้อง Resource Center เลย...”

(ครูคอมพิวเตอร์: สัมภาษณ์, 11 กุมภาพันธ์ 2551)

3.1.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

ผู้อุปถัมภ์ที่มีส่วนร่วมในการดำเนินการพัฒนาด้าน ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงงานอุตสาหกรรมในชุมชน พระสงฆ์ ผู้ปกครองนักเรียน คนในชุมชน ธนาคารกรุงไทย ธนาคารแห่งประเทศไทย และบริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน และคนในชุมชน ร่วมดำเนินงานพัฒนานักเรียนโดยร่วมทำกิจกรรมกับโรงเรียน ได้แก่ กิจกรรมกีฬา กีฬาฟุตซอลโรงเรียน โดยการบริจาคทุนการศึกษา ชุดกีฬา เลี้ยงอาหารนักเรียน และนำรถมารับส่งนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือของกลุ่มโรงเรียนและกีฬาฟุตซอลโรงเรียน อีกทั้งผู้ปกครองยังเป็นวิทยากรในการสอนผ้าทอให้กับนักเรียน รวมทั้งการดูแลพฤติกรรมของนักเรียนนอกห้องเรียน เนื่องจากผู้นำชุมชนก็เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ช่วยสอดส่องดูแลพฤติกรรมของนักเรียนด้วย

ภาพที่ 18 การร่วมกิจกรรมของชุมชนในวันเด็กปี 2551

จากการศึกษาหนังสือราชการที่แจ้งไปยังชุมชน วันที่ 11 ธันวาคม 2550 ขอขอบคุณผู้ที่มอบชุดกีฬาให้กับนักเรียน ดังนี้ นายวุฒิ (นามสมมติ) มอบชุดวอลเลย์บอลมูลค่า 3,000 บาท ประธานปิติ (นามสมมติประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน) มอบชุดกีฬามูลค่า 4,000 บาท และยังคงกล่าวถึงการจัดผู้รับผิดชอบในการเลี้ยงอาหารในการแข่งขันกีฬากลุ่มปี 2550 ในวันที่ 12-14 ธันวาคม 2550 โดยมีรายละเอียดดังนี้

วันที่ 12 ธันวาคม 2550 กลุ่มแม่บ้าน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน หมู่ที่ 12 จัดทำบ้านผู้ใหญ่นุญธรรม (นามสมมติ)

วันที่ 13 ธันวาคม 2550 กลุ่มแม่บ้าน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน หมู่ที่ 13 จัดทำบ้านผู้ใหญ่อังชัย (นามสมมติ)

วันที่ 14 ธันวาคม 2550 กลุ่มแม่บ้าน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน หมู่ที่ 3 จัดทำบ้านประธานปิติ (นามสมมติ)

“ก็เป็นสิ่งที่เรามีเครื่องมืออยู่แล้ว เรามีเครื่องทออยู่แล้ว เราทำเรื่องขอไปจากงบประมาณโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เพราะเราถือว่าชุมชนเรามีวิทยากรอยู่ เราก็ทำเรื่องขอตัวเครื่องทอไป พอทำตรงนั้นบ๊อบก็มาเรื่องการสอน คนสอนนี้หายากนะหนู ที่จะได้ตรงนี้ ส่วนคนรุ่นใหม่เขาก็ไม่ทำกันแล้ว ไปทำอย่างอื่นหมดแล้ว นอกจากทางบ้านเราอีสานนะ”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน: สัมภาษณ์, 11 กุมภาพันธ์ 2551)

“ก็จะช่วยเป็นหูเป็นตาให้นักเรียน นักเรียนเป็นไง ลูกบ้านเราเป็นไง เด็กจะไปเล่นเกมมาก หรือกินเหล้า ก็จะคุยกันตลอด แล้วก็มาคุยกับโรงเรียน ส่วนตัวผมก็ทางพ่อแม่ ว่าเราจะป้องกันอย่างไร ก็มองภาพรวมว่าจะช่วยเด็กยังไง ก็คือ ถ้าเกิดว่าไปทำอะไรที่ไม่ถูกต้อง ก็ช่วยดูช่วยตักเตือน ร่วมกับทางโรงเรียนว่าจะทำอย่างไร เรามีประชุมหมู่บ้านนะ...”

(คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานคนที่ 2: สัมภาษณ์, 22 มีนาคม 2551)

โรงงานอุตสาหกรรมในชุมชน ประกอบด้วย โรงงานน้ำตาล 1 โรงงาน และโรงงานแป้งมัน 2 โรงงาน ร่วมดำเนินงานพัฒนานักเรียนโดยร่วมทำกิจกรรมกับโรงเรียน เช่น กิจกรรมกีฬา กีฬากลุ่มโรงเรียน ร่วมทำอาหารเลี้ยงนักเรียน บริจาคเงิน บริจาคทุนการศึกษา บริจาคสิ่งของ นำรถมารับส่งนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ กีฬากลุ่มโรงเรียน และการบำเพ็ญประโยชน์ (ขนทรายขึ้นวัดเขาถ้ำประทุน) ในวันสำคัญ เช่น วันพ่อ

“...เวลาเราจะไปจังหวัด สมมติว่าเราจะไปจัดนิทรรศการ เราก็ขอรถบัสเขา รถ 60 ที่นั่ง เขาก็จะให้เรารถพร้อมคนขับ อย่างปีที่แล้วไปเข้าค่ายลูกเสือ ที่ด่านช้าง อุทยานแห่งชาติเขากี้ไปส่ง ขอเค้าทุกทีเขาก็ไปส่ง ไม่เคยปฏิเสธ แล้วก็ถนนช่วงปิดเทอมทำโรงงานเขาก็ให้รถไม่ มีปูน คือเราซื้อหินซื้อปูนไปไว้ที่โรงงานเลย เขาก็ไม่เสร็จก็วิ่งมาหา เขาก็ช่วยเรา แล้วไม่ใช่แค่ทะเลาะ เขามารางวัดด้วย เขาส่งวิศวโยธา ก็เอามาวัดมาส่องว่าต้องปรับขนาดไหนอย่างไร แล้วคำนวณปูนว่าต้องใช้เท่าไร ทรายเท่าไร คำนวณให้เราเสร็จเลย”

(ครูคอมพิวเตอร์: สัมภาษณ์, 28 กุมภาพันธ์ 2551)

พระสงฆ์ในชุมชนที่ความช่วยเหลือโรงเรียนจะให้เรื่องทุนการศึกษานักเรียนในวันสอบธรรมะศึกษา และนำอาหารมาเลี้ยงนักเรียนในการสอบธรรมะศึกษา ซึ่งโรงเรียนดีใกล้บ้านเป็นสนามสอบของตำบล จากการเยี่ยมชมเว็บไซต์ของโรงเรียนทางโรงเรียนได้นำเสนอภาพกิจกรรมในกิจกรรมวันสอบธรรมะศึกษาและหนังสือราชการแจ้งไปยังชุมชนวันที่ 11 ธันวาคม 2550 ดังนี้ ในการสอบธรรมศึกษาชั้นตรี โท เอก ที่โรงเรียนดีใกล้บ้าน มีผู้เข้าสอบ 500 คน ในวันที่ 26 พ.ย. 50 ทางคณะกรรมการวัดเขาถ้ำประทุน คณะกรรมการหมู่บ้าน กลุ่มแม่บ้าน ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 3 12 13 คณะกรรมการวัด..(ชื่อวัด)..คณะคุณราตรี พระอาจารย์บุญยืน คณะคุณสมหวัง ได้นำถ้วยจับป่าทองไก่ กระเพาะปลา กุ้งแชก น้ำเต้าหู้ ไข่กรอก ข้าวมันไก่ ก๋วยเตี๋ยว ผัดหมี่ น้ำมะพร้าว ไปเลี้ยงนักเรียนและคณะกรรมการที่คุมสอบธรรมศึกษา คิดเป็นมูลค่าไม่ต่ำกว่า 30,000 บาท

“...วัดจะคล้ายโรงงานเลย การช่วยเหลือก็สอบธรรมะศึกษา เขาก็จะมาช่วยแล้ว เขามีทุนการศึกษาให้...”

(ครูคอมพิวเตอร์: สัมภาษณ์, 28 กุมภาพันธ์ 2551)

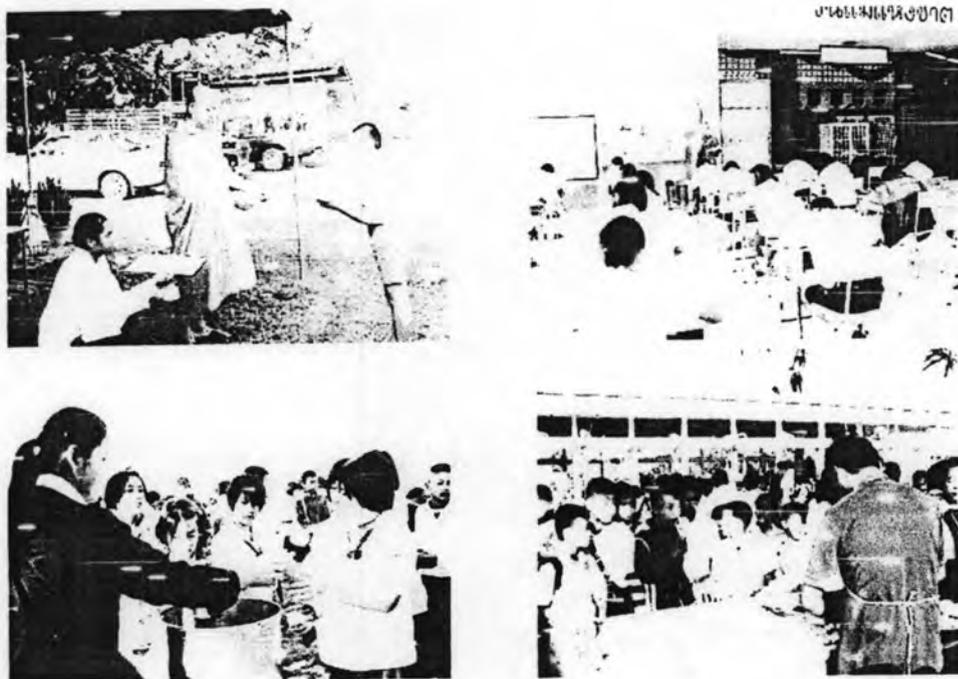
“...มีพระอาจารย์มาช่วยเหลือ สอบธรรมะก็มีอาหารมาเลี้ยง ทางวัดถ้ำประทุน ส่วนมากจะมีกรรมการ ผู้ปกครอง...”

(ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2: สัมภาษณ์, 1 มีนาคม 2551)

“ถ้าเป็นกีฬาชาวบ้านจะมาดู ชาวบ้านก็บริจาคเงิน เลี้ยงไอติมบ้าง แล้วเวลาสอบธรรมะ จะมีวัดถ้ำเขาประทุนจะนำไอติม น้ำเต้าหู้มาเลี้ยงเด็กค่ะ เด็กตั้งแต่ ป.5-ม.3 มาสอบธรรมะ จะมีกล้วยทอดป่าทองไก่ ส้มตำ...ก็มีชาวบ้านก็มีบ้าง ข้าวมันไก่ วันนั้นอาหารเยอะค่ะ สอบตอนเทอมสองก่อนปีใหม่ บางทีมีกีฬา อบต.ก็บริจาคชุดกีฬาให้”

(นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3: สัมภาษณ์, 19 กุมภาพันธ์ 2551)

จากการเยี่ยมชมเว็บไซต์ของโรงเรียน ได้นำเสนอรูปภาพกิจกรรมการสอบธรรมะศึกษาของนักเรียน และการเข้ามามีส่วนร่วมของพระสงฆ์และคนในชุมชน ดังนี้

ภาพที่ 19 การเข้าร่วมกิจกรรมสอรรถระศึกษาของพระสงฆ์และคนในชุมชน

ธนาคารกรุงไทยให้การสนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อโปรแกรมพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ โปรแกรม Discovery online เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ภาษาอังกฤษ และบริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี จำกัด มีส่วนร่วมในการบริจาคหนังสือให้กับโรงเรียน จากการสังเกตการสอนสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในวันที่ 3 มีนาคม 2551 นักเรียนได้เรียนโปรแกรม Discovery online ในห้องปฏิบัติการทางภาษา 2 ดังรูปภาพ

ภาพที่ 20 กิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้โปรแกรม Discovery online

3.1.3 การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนานักเรียน

ผู้อุปถัมภ์ที่มีส่วนร่วมในการดำเนินการประเมินผลด้านนักเรียน ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน และธนาคารกรุงไทย

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองนักเรียน ร่วมติดตามผลการพัฒนานักเรียนโดยการเยี่ยมชมโรงเรียน สอบถามผู้อำนวยการโรงเรียน คณะครูและนักเรียน และร่วมรับการประเมินจากภายนอก ไม่ว่าจะเป็นสำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) และจากคณะกรรมการประเมินโครงการต่างๆ จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และกระทรวงศึกษาธิการ เช่น โครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน โครงการโรงเรียนผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจ จากการสังเกตการติดตามการดำเนินงานโรงเรียนผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจของกระทรวงศึกษา ในวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2551 มีเจ้าหน้าที่จากกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 5 ท่าน และจากสำนักเขตพื้นที่การศึกษามาจำนวน 5 ท่าน มีกรรมการโรงเรียนมาร่วมต้อนรับด้วย 2 ท่าน โดยทั้งสองท่านเป็นนักการเมืองท้องถิ่นและผู้นำชุมชน โดยเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้ใหญ่บ้าน

ธนาคารกรุงไทยร่วมประเมินผลการพัฒนานักเรียนโดยเจ้าหน้าที่จากธนาคาร ร่วมกับศึกษานิเทศก์จากฝ่ายภาคีเครือข่ายอุปถัมภ์เยี่ยมชมโรงเรียน หลังจากโรงเรียนได้จัดทำห้องปฏิบัติทางภาษาเสร็จเรียบร้อยแล้ว และร่วมสังเกตการสอนพร้อมชมผลงานนักเรียน เมื่อเห็นนักเรียนมีผลงานจากการสนับสนุนของธนาคารจริงๆ จึงเชิญโรงเรียนนำนักเรียนไปผลงานแสดงที่ธนาคารกรุงไทย สำนักงานใหญ่ ซึ่งได้จัดงาน KTB CSER การเสริมสร้างทุนทางปัญญา พร้อมเปิดตัวโครงการ “กรุงไทยสานฝัน โรงเรียนดีใกล้บ้าน จากการเยี่ยมชมเว็บไซต์ของโรงเรียนและธนาคารกรุงไทยได้นำเสนอการจัดนิทรรศการแสดงผลงานนักเรียน

“เด็กเรียนแล้วเป็นยังไง ไหนใช้โปรแกรมให้ดูซิ ชื่อไปแล้วไม่สอนหรือเปล่า”

(เจ้าหน้าที่ธนาคารกรุงไทย: สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2551)

“...วันนั้นที่เราไปแสดงนิทรรศการที่สำนักงานใหญ่ของกรุงไทย ก็ทั่วประเทศรู้สึกว่าจะหนุนไป 60 โรงเรียน ก็ถูกคัดเลือกไปแสดงนิทรรศการไปกรุงไทย 6 โรงเรียน...เป็นนิทานที่เด็กเขาอ่าน แล้วมาทำสื่อ ICT แล้วภาคภาษาไทยเข้าไป ภาษาอังกฤษเข้าไป เป็นตัวสื่อ แล้วแกก็มาดู แล้วแกหายไปพักหนึ่ง แกก็เอาหนังสือมาให้ โรงเรียนข้างๆ ก็ขอ แกบอกว่าให้ทัพหมันโรงเรียนเดียว...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน: สัมภาษณ์, 11 กุมภาพันธ์ 2551)

"คุณ...(เจ้าหน้าที่ธนาคารกรุงไทย) เขามาดูว่าห้องคอมพิวเตอร์ที่เขาบริจาคให้มา คืบหน้าแค่ไหน เด็กได้ใช้ได้ทำอะไรบ้าง คุณ...มาหนูก็เตรียมต้อนรับค่ะ ก็พูดเป็นภาษาอังกฤษเชิญเขาไปห้องคอม ดูว่าเด็กเรียน มาตอนประเมินก็มา หลังประเมิน เขาให้เครื่องคอมพิวเตอร์มาแล้วก็มาดูความคืบหน้า"

(นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3: สัมภาษณ์, 19 กุมภาพันธ์ 2551)

ภาพที่ 21 นักเรียนเข้าร่วมแสดงผลงานนิทรรศการผลงานของธนาคารกรุงไทย

3.1.4 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์การพัฒนานักเรียน

ผู้อุปถัมภ์ที่มีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนอุตสาหกรรมในชุมชน วัด ผู้ปกครองนักเรียน คนในชุมชน และธนาคารกรุงไทย

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนอุตสาหกรรมในชุมชน วัด ผู้ปกครองนักเรียน และคนในชุมชน บุคคลในชุมชนเหล่านี้มีความภาคภูมิใจที่นักเรียนในชนบทหรือลูกหลานของตนได้เรียนในโรงเรียนที่มีความพร้อมด้าน ICT ทางโรงเรียนอุตสาหกรรมเป็นการให้สวัสดิการแก่ลูกหลานพนักงานโรงงานเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับลูกจ้างที่ทำงานในโรงงานเมื่อนักเรียนสำเร็จการศึกษาชั้นที่สูงด้านสายช่าง สามารถเข้ามาทำงานในโรงงานทำให้โรงงานมีบุคลากรที่มีคุณภาพต่อไป ส่วนธนาคารกรุงไทยมีความภาคภูมิใจที่เป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาการศึกษาและเป็นการประชาสัมพันธ์ธนาคารสร้างความเชื่อมั่นในการบริการของหน่วยงาน รวมทั้งได้รับการประกาศเกียรติคุณจากกระทรวงศึกษาธิการ

“สำหรับตัวพี่ทำแล้วก็ happy นะ พี่ก็มีความสุข แล้วทำให้พนักงาน bank คนอื่นๆ เข้าใจถึงการให้ ก็เหมือนกับว่า สิ่งของไม่มีอะไร ก็นานๆ มึงงาน ผู้บริหารระดับสูงก็ไปมีการแจกตราของโรงเรียนในฝัน พวกนี้ก็ได้รับเกียรติเป็นตัวแทน ณ เวลาช่วงนั้น ช่วงนั้นเป็นคล้ายๆ หาเสียง ให้โละไม่ได้ ให้โละแล้วเหมือนกับว่าเป็นช่วงหาเสียง...ก็เหมือนกับการที่เขาเขียนชื่อพวกนี้ เขาก็จะมีว่าชื่อพวกก็เป็น มีชื่อว่าใครเป็นผู้สนับสนุนโรงเรียน จะมีชื่อในนี้ ...”

(เจ้าหน้าที่ธนาคารกรุงไทย: สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2551)

“แน่นอนเด็กที่มาเรียนที่นี่จะมีความรู้ และสามารถที่จะเรียนต่อในระดับสูงต่อไปได้ ถึงแม้ว่าจะไม่ทุกคนแต่ปริมาณมันดีขึ้น เพิ่มขึ้น พอเรียนไปจบ เราก็สามารถนำบุคลากรที่เป็นลูกหลานมาทำงานของเรา พวกเครื่องจักรกล เราจะได้บุคลากรในการทำงาน ...”

(คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานคนที่ 2: สัมภาษณ์, 22 มีนาคม 2551)

“ในทางธุรกิจเขาก็จะติดแบรนต์ตัวนี้ด้วย แล้วก็การโฆษณาาก็จะมีป้าย มันก็จำฝังใจตั้งแต่เด็ก กรุงไทย กรุงไทย ถามว่ากรุงไทยมีธุรกิจอย่างเดียวหรือ เยอะแยะนะ financial ประกันชีวิต แล้วยังมีพวกครีซอีก พวกระบบอย่างนี้ ... ประโยชน์ของกรุงไทยอย่างโรงเรียนพี่แปะแบรนต์ จำฝังใจ เห็นก็ว่ากรุงไทย กรุงไทย ทำอะไรก็คิดถึงกรุงไทยก่อน มีผลทางด้านจิตใจ”

(ครูคอมพิวเตอร์: สัมภาษณ์, 28 กุมภาพันธ์ 2551)

3.2 ด้านครู

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาครูทางผู้อุปถัมภ์มีส่วนร่วม 3 ขั้นตอน คือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์ ด้านการพัฒนาครูนั้นทางผู้อุปถัมภ์จะไม่เข้ามาร่วมตัดสินใจวางแผนการพัฒนาร่วมกับโรงเรียน เพราะผู้อุปถัมภ์ได้วางแผนในการดำเนินงานการพัฒนาคูมาทางหน่วยงานเรียบร้อยแล้ว โดยร่วมพัฒนาครูในด้านการฝึกอบรมในกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และคอมพิวเตอร์ รวมทั้งการใช้โปรแกรมในการสอนวิชาเหล่านั้นด้วย การร่วมประเมินการพัฒนาคูนั้นมีวิธีการเช่นเดียวกับการร่วมประเมินผลนักเรียน ส่วนการร่วมรับผลประโยชน์นั้นจะเป็นการช่วยเหลือกันและกันระหว่างผู้อุปถัมภ์และหน่วยงานผู้อุปถัมภ์กับคณะครู การยอมรับนับถือ มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และเป็น การประชาสัมพันธ์หน่วยงานของผู้อุปถัมภ์ด้วย

3.2.1 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

ด้านการดำเนินงานพัฒนาครูผู้ให้การ ได้แก่ โรงงานน้ำตาล ธนาคารกรุงไทยและองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ให้การสนับสนุนงบประมาณและเชิญหน่วยงานด้านการศึกษาอื่นฝึกรอบรมให้กับคณะครู

โรงงานน้ำตาลให้งบประมาณการพัฒนาครูจำนวน 50,000 บาท โดยให้ทางโรงเรียนเสนอโครงการโดยมีมีโนทัศน์ว่า ทำอย่างไรให้ครูมีความสุข ธนาคารกรุงไทยและองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ธนาคารกรุงไทยมีโครงการพัฒนาบุคลากร ฝึกรอบรมครูในกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และคอมพิวเตอร์ รวมทั้งการอบรมใช้โปรแกรมในการสอนทางด้านวิทยาศาสตร์ เช่น โปรแกรม Crocodile Clips ธนาคารจะเน้นการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเรียนการสอน โดยจัดการอบรมที่โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ โดยทางธนาคารกรุงไทยมีงบประมาณพัฒนาบุคลากรจำนวน 100,000 บาท ให้ทางโรงเรียนจัดสรรในการจ่ายค่าเดินทางและที่พัก

องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานีให้งบประมาณเพื่อการพัฒนาครูระดับปฐมวัยร่วมกับคณะครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อบรมหลักสูตร "จุฬาลักษณ์สู่การปฏิบัติในห้องเรียน"

"...ครูเราก็มีการจัดส่งให้ครูเข้าเรียนรู้ดูงานการสอนมหิดลวิทยานุสรณ์ ช่วยรับครูเราหน่อย พอดีเราต้องไปทำสัญญากับมหิดลวิทยานุสรณ์ ช่วยรับครูเราหน่อย ธรรมดาเขาจะรับโรงเรียนจุฬาภรณ์ มี 12 โรงเรียน เขาเป็นเอกคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ขอแพคพวกเราไปด้วย ตอนแรกเขาก็ไม่เอา ตอนหลังเขาก็โอเค เป็นหน้าที่ของเขาที่ต้องสนับสนุนอยู่แล้ว เราเพียงสนับสนุนงบประมาณ ไหนๆ จะสอนจุฬาภรณ์สอนครูเราด้วย ครูเราก็ไปเรียนรู้อาทิตย์หนึ่ง ไปกินนอนกับเขา ไป search ที่ไหน หาเครื่องมืออย่างไร เรามาใช้โปรแกรมยังไง แล้วก็ไปขยายแพร่เชื้อโรคต่อไป สมมติคิดนิยามเรียนคนหนึ่งก็กลับไปสอนต่อให้หมวดคณิตสอนเป็น พอ 9 หมวดวิชาเขาก็เอาไปถ่ายถอดกัน..."

(เจ้าหน้าที่ธนาคารกรุงไทย: สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2551)

"...แล้วก็จัดคุณครูไปอบรม แลกเปลี่ยนกับโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ 8 กลุ่มสาระ"

(เจ้าหน้าที่ฝ่ายภาคีเครือข่ายอุปถัมภ์: สัมภาษณ์, 20 มีนาคม 2551)

“บทบาทตัวของเจ้าของโรงงาน อย่าง 50,000 หรือ 100,000 อย่างที่ผ่านมาก็เป็นของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของครูให้ดีขึ้น ให้งบมาส่วนหนึ่งเราจะมองว่าให้ครูจะทำอะไร เรามองว่าถ้าครูมีความสุข การสอนนักเรียนจะมีคุณภาพ เรามองตรงนั้นด้วย”
(คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานคนที่ 2: สัมภาษณ์, 22 มีนาคม 2551)

3.2.2 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ผู้อุปถัมภ์ที่มีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานผู้ปกครองนักเรียน และธนาคารกรุงไทย ผู้อุปถัมภ์ร่วมประเมินผลการพัฒนาครูจากการเยี่ยมชมโรงเรียน สังเกตการสอนของครูและชมผลงานของนักเรียน ร่วมรับการประเมินภายนอกไม่ว่าจะเป็น การประเมินต้นแบบโรงเรียนในฝัน การประเมินคุณภาพการศึกษาจากสำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

“เราจะสอบถามเด็ก ผู้ปกครอง ว่าการเรียนเป็นอย่างไรบ้าง พอใจไหม เราจะเป็นอ้อม เราจะไม่มาทางคุณครูโดยตรง ได้ข้อมูลแล้วค่อยมาคุยกัน เทียบกับสมัยก่อนแล้วเขาบอกว่าโรงเรียนเกิดการพัฒนา ถึงจะไม่มีเท่าโรงเรียนในตัวเมือง แต่มันมีแนวโน้มที่ดีขึ้นหนึ่ง เรื่องของการจัดการสถานที่ ค่อนข้างจะ จากสมัยก่อนเลย”

(คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานคนที่ 2: สัมภาษณ์, 22 มีนาคม 2551)

3.2.3 การมีส่วนร่วมในการร่วมรับประโยชน์

ผู้อุปถัมภ์ทุกฝ่ายเกิดความภาคภูมิใจในผลการพัฒนานักเรียน ครูมีสื่อการเรียนการสอนเพิ่มขึ้นมีความสามารถในการใช้โปรแกรมต่างๆ ส่งผลถึงการจัดกิจกรรมการสอนที่หลากหลายแก่ลูกหลานของตนเอง และเป็นการประชาสัมพันธ์ธนาคารด้วย

“ในทางธุรกิจเขาก็จะคิดแบรนด์ตัวนี้ด้วย แล้วก็การโฆษณาจะมีป้าย มันก็จำฝังใจตั้งแต่เด็ก กรุงเทพฯ กรุงเทพฯ ถามว่ากรุงเทพฯ มีธุรกิจอย่างเดียวหรือ เยอะแยะนะ financial ประกันชีวิต แล้วยังมีพวกครี้อีก พวกระบบอย่างนี้ กรุงเทพฯ อย่างครูเราธนาคารไหนดีสุด ความจริงครูเราก็บังคับกรุงเทพฯ อยู่แล้ว แต่...(อำเภอ)กรุงเทพฯ ไม่มี ธนวัตอย่างนี้ก็กรุงเทพฯ สิ้นเชื่อ...”

(ครูคอมพิวเตอร์: สัมภาษณ์, 28 กุมภาพันธ์ 2551)

3.3 ด้านผู้บริหาร

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้บริหาร ทางผู้อุปถัมภ์มีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน คือการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ผู้บริหารและทางผู้อุปถัมภ์มีการประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับการบริหารงานภายในโรงเรียนของผู้บริหาร ร่วมพัฒนาผู้บริหารโดยการไปศึกษาภายในประเทศและต่างประเทศ การร่วมประเมินการพัฒนาผู้บริหารนั้นมีวิธีการเยี่ยมชมโรงเรียน การปรึกษาหารือกันโดยการติดต่อทาง E-mail ส่วนการร่วมรับผลประโยชน์ เกิดการยอมรับนับถือ มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน และเป็นการประชาสัมพันธ์หน่วยงานของผู้อุปถัมภ์ด้วย

3.3.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจพัฒนาผู้บริหาร

ธนาคารกรุงเทพและผู้บริหารโรงเรียน มีการประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับการบริหารงานภายในโรงเรียนของผู้บริหารที่ธนาคารอุปถัมภ์ และการพัฒนาตนเองในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT)

“ทางด้านผู้บริหารก็ได้มีการจัดตั้งเครือข่ายชมรมผู้บริหารขึ้น คือเรามีผู้บริหาร 60 โรงเรียน เราก็มีชมรมให้เขาเกาะกลุ่มกัน มีบทบาทหน้าที่ เวลาเขาไป ก็มีประธาน เลขานุการของเขา เวลาทำรายงานส่งมาก็เป็นก็เป็นกลุ่มช่วยเหลือกัน...ปีนี้เราก็เอาผู้อำนวยการไปเรียนเรื่อง ICT ผู้อำนวยการเขาเองละ ขอเรื่อง ICT ได้ เขาอยากเรียนรู้ ICT...”

(เจ้าหน้าที่ธนาคารกรุงเทพ: สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2551)

“...อย่างสัมมนาที่ก็เรียกไปสรุป อย่างไม่หนีคดีวิทยานุสรณ์อย่างนี้ ก็เรียกผอ. ทั้งหมดไปประชุม มาดูกิจกรรมอย่างนี้...”

(ครูคอมพิวเตอร์: สัมภาษณ์, 28 กุมภาพันธ์ 2551)

3.3.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาผู้บริหาร

ผู้อุปถัมภ์จากหน่วยงานภายนอก คือ ธนาคารกรุงเทพมีโครงการพัฒนาบุคลากร คือ นำผู้บริหารโรงเรียนไปศึกษาดูงานที่โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ และประเทศสิงคโปร์ เป็นการสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินงานพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และคอมพิวเตอร์ จากการศึกษาเอกสารทางราชการของโรงเรียนแจ้งไปยังผู้ปกครอง ลงวันที่ 25 กันยายน 2550 กล่าวถึงการไปศึกษาดูงานยังประเทศสิงคโปร์

“ดูเยอะ ดูเข้ยั่นเย็น ดูทุกวัน เน้นการใช้เทคโนโลยีในการบริหารโรงเรียน โรงเรียนที่สิงคโปร์ทำไมต้องไปดู เพราะว่าเขาเก่งด้านนี้ เพราะโรงเรียนเขาบอกเลยว่า คุณกลับมาคุณต้อง รู้จักทำ Best Practice นะ ฉันทเก่งด้านนี้ แต่เด็กของฉันททำแบบนี้ เก่งแบบนี้ละ”

(เจ้าหน้าที่ธนาคารกรุงไทย: สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2551)

“การให้การอุปถัมภ์ของกรุงไทย ยังให้หลากหลาย เช่น อุปกรณ์ มีเงินส่วนหนึ่งที่เป็นงบพัฒนาบุคลากร นี่คือโรงเรียนจะจัดอบรมอะไรก็เอาไปใช้ หรือกรุงไทยจะจัดอบรมก็เอาเงินมาใช้ แบบผอ.ไปนอกไปสิงคโปร์ ก็เอาเงินส่วนนี้มาใช้”

(เจ้าหน้าที่ฝ่ายภาคีเครือข่ายอุปถัมภ์: สัมภาษณ์, 20 มีนาคม 2551)

“กรุงไทยพัฒนาเรื่องความคิดด้วย ผู้บริหารเขาก็ไปจัดสัมมนาที่ศูนย์กรุงไทย ผู้บริหารธนาคารให้ไปสิงคโปร์ด้วย คือดูทั้งในและนอกด้วย งบประมาณ 100,000 ที่เป็นงบพัฒนาบุคลากร ค่าตัวเครื่องบิน ค่ารถเราเดินทาง”

(ครูคอมพิวเตอร์: สัมภาษณ์, 11 กุมภาพันธ์ 2551)

3.3.3 การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนาผู้บริหาร

ธนาคารกรุงไทยติดตามผลการพัฒนาผู้บริหาร โดยการเยี่ยมชมโรงเรียน สังเกตการสอนของครูและชมผลงานของนักเรียน ธนาคารให้ผู้บริหารโรงเรียนติดต่อสื่อสารหรือส่งงานทาง E-mail ถึงกันกับเจ้าหน้าที่จากธนาคารกรุงไทย อีกทั้งในการประชุมผู้บริหารแต่ละครั้งต้องมีการแสดงวิสัยทัศน์ในการทำงานด้วย และผลจากการอบรมและศึกษาดูงานด้วย

“...อย่างผอ.ต่างๆ ต้องคุยกับพี่ทาง E-mail ถ้าไม่เป็น ไม่ได้ ก็เขียนส่ง E-mail เป็นเขาก็ happy ขึ้นทันที...”

(เจ้าหน้าที่ธนาคารกรุงไทย: สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2551)

“อย่างกิจกรรม เขาก็ดึงไป เป็นการประเมินผลปลายกิจกรรมอยู่แล้ว เห็นชัดเกิดผลกับเด็ก เขาไม่ต้องมาดูเลย เขาก็รู้ อย่างสัมมนาที่ก็เรียกไปสรุป อย่างไม่มติด วิทยานุสรณ์อย่างนี้ ก็เรียกผอ.ทั้งหมดไปประชุม มาดูกิจกรรมอย่างนี้ เสร็จก็ไปสิงคโปร์ พาไปต่างประเทศด้วย เขาก็มีการแนวคิดใหม่ๆ เพราะฉะนั้นเวลาไปคุย ต้องแสดงวิสัยทัศน์นะ ผอ.แต่ละคนโรงเรียนทำอะไรๆ กรุงไทยก็เห็นในห้องไม่ต้องไปไหน ก็เป็นการติดตาม บุคลากรจะให้วิ่งทั้ง 93 โรงเรียนไหว รุ่นแรกรุ่นสองวิ่งมาได้ รุ่นหลังๆ ไม่ว่าง...”

“...ทางกรุงเทพฯ.ก็ต้องส่งเมลล์ตลอด เว็บไซต์ในกระทรวง อะไรที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนในฝัน...”

(ครูคอมพิวเตอร์: สัมภาษณ์, 11 กุมภาพันธ์ 2551)

3.3.4 การมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์การพัฒนาผู้บริหาร

มีความสัมพันธ์อันดีระหว่างเจ้าหน้าที่จากธนาคารกรุงไทยและผู้บริหารโรงเรียน เห็นได้จากโรงเรียนได้รับคัดเลือกให้ไปแสดงผลงานที่ธนาคารกรุงไทย สำนักงานใหญ่ที่กรุงเทพมหานคร ในงาน KTB CSER การเสริมสร้างทุนทางปัญญา พร้อมเปิดตัวโครงการ “กรุงไทยสานฝัน โรงเรียนดีใกล้บ้าน” ทางผู้บริหารยินดีพร้อมก็นำนักเรียนและคณะครูไปแสดงผลงาน

3.4 ด้านโรงเรียน

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนทางผู้อุปถัมภ์มีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน คือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์ โดยมีส่วนร่วมในการตัดสินใจพัฒนาโรงเรียนในด้านการปรับภูมิทัศน์ของโรงเรียน การปรับปรุงอาคารสถานที่ ร่วมพัฒนาโรงเรียนโดยการบริจาคงบประมาณ ช่วยเหลือด้านพลังงานด้านแรงงาน เครื่องจักรกล รถยนต์ การร่วมประเมินการพัฒนาโรงเรียนโดยการเยี่ยมชมโรงเรียนเมื่อเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน และร่วมรับการประเมินจากภายนอก ส่วนการร่วมรับผลประโยชน์นั้นจะเป็นการช่วยเหลือกันและกันระหว่างผู้อุปถัมภ์กับโรงเรียน การยอมรับนับถือและมีความสัมพันธ์ที่ดีสร้างความเชื่อมั่นให้กับคนในชุมชน และสังคมให้การยอมรับผู้อุปถัมภ์

3.4.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจพัฒนาโรงเรียน

ผู้อุปถัมภ์ที่มีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และธนาคารกรุงไทย

คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการอนุมัติโครงการต่างๆ วางแผนการพัฒนาโรงเรียน ศึกษาความต้องการของโรงเรียนเพื่อทำการพัฒนา เป็นที่ปรึกษาในการพัฒนาโรงเรียน การปรับภูมิทัศน์ของโรงเรียน การปรับปรุงอาคารสถานที่ กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียนและคนในชุมชน มีส่วนร่วมในการช่วยตัดสินใจวางแผนการพัฒนาการปรับภูมิทัศน์ของโรงเรียน การปรับปรุงอาคารสถานที่

ธนาคารกรุงไทย ร่วมวางแผนการพัฒนาโรงเรียน โดยทางธนาคารกรุงไทยให้โรงเรียนทำแผนการพัฒนาที่เน้นเทคโนโลยีสารสนเทศ อีกทั้งธนาคารยังให้คำปรึกษาการทำโครงการ และการอนุมัติงบประมาณในการจัดทำโครงการตามที่โรงเรียนขอความอนุเคราะห์

“เข้าไป 2-3 ครั้งแล้วมั้ง ก็ดูสภาพโรงเรียน ก่อนที่จะประเมินก่อนที่จะได้เงิน ผอ.ก็จะบอกว่าผมมีความคิดอย่างนี้ๆ ผมคิดว่า ห้องนี้มันเล็ก ต้องทุบห้อง อะไรอย่างนี้ เราก็ต้องไปนั่งดู ก็ช่วยกันคิด ว่าต้องใช้เครื่องเท่าไร ก็ช่วยกันคิด ก็ทำงานให้”

(เจ้าหน้าที่ธนาคารกรุงไทย: สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2551)

“พอกรุงไทยไปร่วมเลือกโรงเรียน ไปเลือกแล้วไปดูโรงเรียน ก็ไปดูว่าโรงเรียนขาดแคลนอะไรบ้าง พอดูอย่างนี้ปุ๊บ เราให้โรงเรียนทำแผนที่ติดต่อกับกรุงไทย คือ เหมือนกับว่าโรงเรียนอยากพัฒนาอะไรบ้าง...เขาก็จะทำแผนมา”

(เจ้าหน้าที่ฝ่ายภาคีเครือข่ายอุปถัมภ์: สัมภาษณ์, 20 มีนาคม 2551)

“...เรื่องของการวางแผน การประชุม การร่วมกันทำงาน ไม่ว่าจะกีฬา หรือประชุม กรรมการสถานศึกษา เรื่องของการวางแผนต่างๆ อย่างไม่ว่าจะเป็นการต้อนรับ โรงเรียนในฝันเราก็เริ่มต้นกันมา ช่วยกันตลอด...”

(คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานคนที่ 2: สัมภาษณ์, 22 มีนาคม 2551)

3.4.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการพัฒนาโรงเรียน

ผู้อุปถัมภ์ที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาโรงเรียน ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา โรงงานอุตสาหกรรมในชุมชน วัด ผู้ปกครอง คนในชุมชน และธนาคารกรุงไทย

คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และคนในชุมชน ร่วมพัฒนาโรงเรียนตกแต่งสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ปรับปรุงอาคารเรียนโดยการทาสีอาคารเรียน ช่วยขนไม้ที่มาจากอาคารเรียนหลังเก่าที่อยู่ห่างจากโรงเรียนมาทำโรงรถ การขนหินจากภูเขาบริเวณใกล้เคียงมาทำสวนหิน และรวมทั้งขนรากไม้จากชุมชนมาทำพิพิธภัณฑสถาน

โรงงานอุตสาหกรรมน้ำตาล ให้ความช่วยเหลือโรงเรียนในการสร้างถนนคอนกรีต โดยทางโรงเรียนขอความอนุเคราะห์รถผสมปูน CPAC จากทางโรงงาน

“...อย่างเรื่องการพัฒนา เรื่องถนนก็จะสนับสนุนเรื่องเครื่องจักร รถไม่ปูน เงินทุนสนับสนุนเราก็ให้...”

(คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานคนที่ 2: สัมภาษณ์, 22 มีนาคม 2551)

“...ผู้ปกครองให้งบช่วยเหลือโรงเรียนครอบครัวละ 100 บาทต่อปี จะมีลูกคน 2 คน หรือ 3 คนก็ 100 เอาไว้ซ่อม ช่วงหลังจะทำถนนเพราะว่าคอมใหม่แล้ว ทำถนนก็ได้ จากโรงงานเขาช่วยเหลือสมปูนให้ วัสดุอุปกรณ์ประมาณแสนเดียว เขาให้รถ CPAC ช่วยสมปูน...”

(ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4: สัมภาษณ์, 1 มีนาคม 2551)

ธนาคารกรุงไทย ให้การสนับสนุนงบประมาณในการสร้างห้องปฏิบัติการทางภาษา โดยอนุมัติงบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์คอมพิวเตอร์ทั้ง Software และ hardware รวมทั้งการปรับปรุงห้องเรียน โดยให้ทางโรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการจัดซื้อตามความต้องการของโรงเรียน จากการศึกษาบอร์ดหน้าห้องปฏิบัติการทางภาษา โรงเรียนดำเนินงานจัดซื้อ Software และ hardware ดังนี้

งบสนับสนุนรอบที่ 1

1. Hardware

- Pc client	จำนวน 26 ชุด	468,000	บาท
- UPS	จำนวน 2 เครื่อง	7,000	บาท
- Switching Hub	จำนวน 2 ตัว	9,000	บาท
- คอมพิวเตอร์แบบจอฝัง	31 ตัว	52,700	บาท
- โทรทัศน์ 25 นิ้ว	จำนวน 2 เครื่อง	30,000	บาท
พร้อมขายึดผนัง			
- ระบบแลนและไฟฟ้า	จำนวน 31 ชุด	43,400	บาท
- จัดทำและปรับปรุงห้อง		60,382	บาท

2. Software

- Program Discovery	จำนวน 1 ชุด	128,500	บาท
- Sketchpad	จำนวน 1 ชุด	1,018	บาท

3. พัฒนาคู่มือ

- พัฒนาคู่มือภาษาอังกฤษ		100,000	บาท
รวม		900,000	บาท

งบสนับสนุนรอบที่ 2

- คอมพิวเตอร์ Pc client จำนวน 12 ชุด	186,000	บาท
- โปรเจคเตอร์พร้อมจอ	45,000	บาท
- คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก	33,000	บาท
- ระบบแลนและไฟฟ้า	61,400	บาท
- ชุดเครื่องเสียงประจำห้อง	13,000	บาท
- จัดทำและปรับปรุงห้องคอมพิวเตอร์	61,400	บาท
รวม	400,000	บาท
รวมทั้งหมด	1,300,000	บาท

“...ธนาคารกรุงไทยก็ให้ เขาจะให้เยอะด้วย 900,000...”

(ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4: สัมภาษณ์, 1 มีนาคม 2551)

“ธนาคารกรุงไทยอุปถัมภ์คอมพิวเตอร์ ก็ส่วนมากจะเป็นโรงงานต่างๆ ก็จะให้งบช่วย เช่น วันเด็กเขาก็ให้งบประมาณมาจัดสรร เขามีของมาให้”

(นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1: สัมภาษณ์, 12 กุมภาพันธ์ 2551)

3.4.3 การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนาโรงเรียน

ผู้อุปถัมภ์ที่มีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนาโรงเรียน คณะกรรมการ

สถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน และธนาคารกรุงไทย

คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองร่วมติดตามการดำเนินงานพัฒนาโรงเรียนในโครงการต่างๆ ทั้งด้านอาคารสถานที่ และด้านสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน จากการเยี่ยมชมโรงเรียน สอบถามนักเรียน ครู และผู้บริหารถึงการพัฒนาโรงเรียน และเข้าร่วมรับการประเมินจากภายนอก ได้แก่ การประเมินต้นแบบโรงเรียนในฝัน การประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

ธนาคารกรุงไทย โดยเจ้าหน้าที่จากธนาคารกรุงไทยพร้อมด้วยศึกษานิเทศก์จากฝ่ายภาคีเครือข่ายอุปถัมภ์ได้เยี่ยมชมโรงเรียนหลังจากที่ทางโรงเรียนได้สร้างห้องปฏิบัติการทางภาษาเสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยสังเกตการสอนวิชาคอมพิวเตอร์และดูผลงานนักเรียน และร่วมรับการประเมินต้นแบบโรงเรียนในฝัน อีกทั้งยังเชิญโรงเรียนให้นำนักเรียนไปแสดงผลงานที่ธนาคารกรุงไทย สำนักงานใหญ่ ในการจัดงาน KTB CSER การเสริมสร้างทุนทางปัญญา พร้อมเปิดตัวโครงการ “กรุงไทยสานฝัน โรงเรียนดีใกล้บ้าน”

“นั่นคือ CSR ทุกคนต้องมีส่วนร่วม ...เวลาเอาเงินใส่บัญชี เอาเงินโยน ตุ่ม ตั้งชื่อ เป็นกรุงไทยให้การสนับสนุนโรงเรียน.... ก็เซ็นคู่กัน ผู้จัดการก็จะรู้ว่าผอ.เอาเงินไปแล้ว พัฒนาตามนั้นหรือเปล่า ชื่อเครื่อง 40 เครื่อง ตกลงเอาไปซื้อเครื่องจริงๆ นะ ไม่ได้ซื้อ โปรแกรม ผู้จัดการก็ต้องไปดูโรงเรียน ว่าห้องมันขึ้นมาแล้ว”

“...เสร็จแล้วก็บอกเสร็จแล้วห้องของเรามาดูสิ เดี่ยวนี้ไม่ได้ใช้เฉพาะเด็กนะ ในพื้นที่ก็มาใช้ ที่นี้จะมาประชุมก็มาใช้นอกนี้ เรียนก็ห้องนี้ bank ก็รู้ว่าเขาเอื้อชุมชนด้วย”

(เจ้าหน้าที่ธนาคารกรุงไทย: สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2551)

“ถ้ามีงานคนเขาก็จะมาดูแล้ว กรรมการ เพราะว่าเขามารับลูกหลานเขา มาติดตามอยู่เรื่อย เพราะว่าพวกนี้อยู่ใกล้เรา พอเห็นการเปลี่ยนแปลงเขาก็สนใจแล้ว มีการเปลี่ยนแปลง ยิ่งตอนนี้มีกรรมการเครือข่าย เน้นไปอีก งานลอยกระทงเขาให้กรรมการ เครือข่ายเข้ามาอีก”

(ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2: สัมภาษณ์, 1 มีนาคม 2551)

“คุณ... (เจ้าหน้าที่ธนาคารกรุงไทย) เขามาดูว่าห้องคอมพิวเตอร์ที่เขาบริจาคให้มา คืบหน้าแค่ไหน เด็กได้ใช้ได้ทำอะไรบ้าง คุณ...(เจ้าหน้าที่ธนาคารกรุงไทย)มาหนูก็เตรียมต้อนรับค่ะ ก็พูดเป็นภาษาอังกฤษ เขียวเขาไปห้องคอม ดูว่าเด็กเรียน มาตอนประเมินก็มาหลังประเมิน เขาให้เครื่องคอมพิวเตอร์มาแล้วก็มาดูความคืบหน้า”

(นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3: สัมภาษณ์, 19 กุมภาพันธ์ 2551)

3.4.4 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์การพัฒนาโรงเรียน

ผู้อุปถัมภ์ที่มีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ในการพัฒนาโรงเรียน ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนอุตสาหกรรรมในชุมชน วัดในชุมชน ผู้ปกครอง คนในชุมชนและธนาคารกรุงไทย คณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนอุตสาหกรรรมในชุมชน วัดในชุมชน ผู้ปกครอง และคนในชุมชน ร่วมรับผลประโยชน์คือการช่วยเหลือกันและกันระหว่างผู้อุปถัมภ์กับโรงเรียน เช่น การนำนักเรียนไปช่วยกิจกรรมในชุมชน เมื่อวันที่ 21 พ.ย. 50 เวลา 09.00-15.30 น. คณะครูและนักเรียนมัธยม 1-3 ประมาณ 240 คนร่วมกิจกรรมมหากุศลชนทวายขึ้นเขา เพื่อสร้างมหากุศลถวายแด่พ่อหลวงของเราชาวไทย โดยการนำของท่านผู้อำนวยการ และคณะครู ดังรูปภาพ

ภาพที่ 22 นักเรียนช่วยเหลือวัดด้านร่างกายด้วยการขนทรายขึ้นวัด

เกิดการยอมรับนับถือและมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เช่น คณะครูเข้าร่วมกิจกรรมของสังคม จากการสังเกตกิจกรรมของคณะครูและผู้อำนวยการได้เข้าร่วมงานศพของคนในชุมชน สังคมให้การยอมรับผู้อุปถัมภ์ สามารถนำไปเสร็จไปลดหย่อนภาษีได้สองเท่า

“ความภูมิใจที่เราได้เป็นส่วนหนึ่ง ที่ให้การพัฒนาโรงเรียน และเป็นส่วนหนึ่งให้ชุมชนและโรงเรียนไม่ห่างกัน เราเป็นผู้นำเราก็ไม่ยากให้ชุมชนและโรงเรียนมองไปคนละทางกัน”

(คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานคนที่ 2: สัมภาษณ์, 22 มีนาคม 2551)

“...เขาก็ได้ประโยชน์ของเขา คือ หนึ่งเขาจะประชาสัมพันธ์โรงงานของเขาไปในตัว แล้วเวลา ส่วนมากพนักงานเขาก็เป็นคนในชุมชนเรา เขาก็จบจากสวนผึ้ง เขาก็มาเข้าทำงาน มันก็วนอยู่อย่างนี้เพราะเขาก็เป็นศิษย์เก่า ไปเรียนที่อื่นมา ประถมก็เรียนที่เรา มัธยมไปเรียนที่อื่นก็จริง ก็กลับมาชุมชน ก็กลับมาช่วยเราอย่างเดิม...”

“...เงินอื่น เช่น เงินสนับสนุนวันเด็ก 4,000 ก็ออกใบลดหย่อนภาษีให้ สองเท่า โรงงานแต่คนออก คือเขาไม่ขอหรอก แต่ผอ.ให้ออก...”

(ครูคอมพิวเตอร์: สัมภาษณ์, 28 กุมภาพันธ์ 2551)

ธนาคารกรุงไทย เป็นการประชาสัมพันธ์หน่วยงาน สร้างความเชื่อมั่นให้หน่วยงาน และภูมิใจที่เป็นส่วนหนึ่งในการสร้างทุนทางปัญญาในสังคม ทำให้สังคมเกิดการพัฒนาด้านการศึกษา

“องค์กรเหมือนได้ทำอะไรเป็นรูปธรรม ไหนๆ เราก็จะสร้างทุนทางปัญญา เราก็ได้ทำ ทำก็ทำจริง ถ้ามึงก็มีความสุขที่ได้ทำเพื่อสังคม พื้นฐานการที่จะทำสังคมเจริญ มันเกิดขึ้นจริง เป็นรูปธรรม ไม่ว่าจะอยากให้การศึกษาก่อเกิดพัฒนานะ เราทำจริงๆ กับที่ก็คือมีความสุข ฟังได้ทำให้พื้นฐานของสังคมเจริญมันเกิดขึ้นจริง ไม่ใช่ว่านั่งเฉยๆ แล้วมันเจริญ เรามีส่วนร่วมด้วย มีความสุข มีความสุข ฟังถือว่าเป็นโอกาสที่ bank ให้พี่...”

(เจ้าหน้าที่ธนาคารกรุงเทพ: สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2551)

“เขาก็ภูมิใจนะ วันนั้นเราเอาผลงานมาแสดง เขาก็บอกได้เงินมานิดเดียว ทำไม่ถึงทำมามากกว่าเงินละ เขาก็เชียร์ว่าโรงเรียนผลงานเยอะเลย ต่อไปต้องให้เยอะๆ นะ เขาก็ภูมิใจนะ ชื่นชมด้วย เขาก็ภูมิใจ”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน: สัมภาษณ์, 11 มีนาคม 2551)

“กรุงเทพฯ ชัดเจนนะ เพราะว่าโครงการเขาก็เขียนชัดมาแล้ว ว่าการศึกษาเพื่ออะไร คือมันอยู่มันงบบประชาสัมพันธ์เขาอยู่แล้ว แต่เขาก็ทำการประชาสัมพันธ์อีกเชิงหนึ่ง เชิงเพื่อการศึกษา คือเขาได้ ได้เขาได้แน่ในเชิงธุรกิจนะ ประชาสัมพันธ์กับโรงเรียน ถ้าเป็นมัธยมในกรุงเทพฯ เขาจะไปตั้งธนาคารในโรงเรียนเลยนะ เป็นธนาคารโรงเรียนเลย อย่าง อุทัยวิทยาคม ภาวการณ์ได้ประโยชน์คือมันมีธนาคารโรงเรียน ไปติดแบรנדไว้ เด็กก็ยึดติดกับแบรנד มีตู้ ATM ลงไป ระดับมัธยม อุทัยวิทยาคมเด็กเยอะนะ 1,700 ประมาณนั้น”

(ครูคอมพิวเตอร์: สัมภาษณ์, 28 กุมภาพันธ์ 2551)

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนของผู้อุปถัมภ์โรงเรียนดีใกล้บ้าน ผู้วิจัยขอเสนอภาพรวมลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้อุปถัมภ์ ดังแผนภาพต่อไปนี้

ตารางที่ 25 การมีส่วนร่วมของผู้อุปถัมภ์โรงเรียนดีใกล้บ้าน

ประเด็น การมีส่วนร่วม	โรงเรียน	ผู้บริหาร	ครู	นักเรียน
การตัดสินใจ	- ประชุมวางแผน เรื่องกายภาพ ห้องปฏิบัติการ	-	-	- ประชุมวางแผน ด้านพฤติกรรม และ ภูมิปัญญาท้องถิ่น
การดำเนินงาน	- ช่วยแรงงานในการ ปรับภูมิทัศน์ - ให้งบประมาณ - ให้สื่อการเรียน การสอน	พาไปศึกษาดูงาน ต่างประเทศ	อบรมครู	- ให้งบประมาณ - ให้ทุนการศึกษา - เป็นวิทยาท้องถิ่น
การประเมินผล	- เยี่ยมชมโรงเรียน - ร่วมรับการ ประเมินจาก ภายนอก	- เยี่ยมชมโรงเรียน - ร่วมรับการ ประเมินจาก ภายนอก	- เยี่ยมชมโรงเรียน - ร่วมรับการ ประเมินจาก ภายนอก	- เยี่ยมชมโรงเรียน - ร่วมรับการ ประเมินจาก ภายนอก
การรับประโยชน์	- เกิดความ ภาคภูมิใจ - เกิดการช่วยเหลือ ซึ่งกันและกัน - ลดหย่อนภาษี	- ช่วยเหลือซึ่งกัน และกัน	- ช่วยเหลือซึ่งกัน และกัน	- เกิดความ ภาคภูมิใจ

ส่วนที่ 4 ผลที่เกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วมของผู้อุปถัมภ์

ผู้วิจัยขอนำเสนอผลที่เกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วมของผู้อุปถัมภ์ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณภาพผู้เรียน กระบวนการจัดการศึกษาภายในโรงเรียน การเรียนรู้และการพัฒนา และงบประมาณและทรัพยากร

4.1 ด้านคุณภาพผู้เรียน

ด้านคุณภาพผู้เรียนผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล 3 ด้าน คือ เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ คิดวิเคราะห์และมีทักษะคอมพิวเตอร์ มีทักษะในการดำรงชีวิตมั่นใจในตนเอง และมีความเป็นไทย

4.1.1 ด้านบุคคลแห่งการเรียนรู้ คิดวิเคราะห์และมีทักษะคอมพิวเตอร์

นักเรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากอินเทอร์เน็ตมากขึ้น มีการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากสื่อที่หลากหลายขึ้น มีทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์มากขึ้นจากการเรียนคอมพิวเตอร์และวิชาภาษาอังกฤษ มีทักษะการนำเสนอผลงานที่สร้างสรรค์ด้วยโปรแกรมต่างๆ เช่น โปรแกรม Power point โปรแกรม Adobe Captivate มีนักเรียนบางส่วนได้รับการฝึกด้านการใช้โปรแกรมต่างๆ เพื่อแข่งขันและนำเสนอผลงานยังมหกรรมวิชาการภายในจังหวัดและเสนอผลงานที่ธนาคารกรุงไทย สำนักงานใหญ่

จากการสังเกตการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ในระดับชั้นอนุบาล ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่านักเรียนมีทักษะคอมพิวเตอร์พื้นฐาน โดยในระดับอนุบาลนั้นทางโรงเรียนจะให้นักเรียนนักเรียนใช้โปรแกรม paint วาดภาพตามความสนใจเป็นการฝึกการใช้เมาส์และรู้จักส่วนประกอบต่างๆ ของคอมพิวเตอร์ ส่วนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย (ช่วงชั้นที่ 2) เรียนโปรแกรมการใช้งานพื้นฐาน ได้แก่ โปรแกรม Microsoft Word, Microsoft Excel และ Microsoft Power Point การรับ-ส่งไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) ส่วนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ช่วงชั้นที่ 3) เรียนการสื่อสารโดยผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ การใช้อินเทอร์เน็ตและการรับ-ส่งไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) การสร้าง E-book การใช้โปรแกรม Adobe Captivate ในการนำเสนอผลงาน และการตัดต่อภาพยนตร์

จากการศึกษาเอกสาร รายงานการตรวจเยี่ยมนิเทศผลการดำเนินงานโรงเรียนในฝัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี ได้กล่าวถึงโรงเรียนติโกลัยบ้าน ดังนี้ กิจกรรมเด่นของโรงเรียน ดังนี้ ได้แก่ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับประถมศึกษา นักเรียนสามารถเรียนรู้กับระบบคอมพิวเตอร์ สามารถตอบคำถาม อธิบายผลงานของตนได้อย่างดี แสดงออกถึงความมั่นใจ ความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง กิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ผ่านโครงงาน เช่น โครงการสำรวจลำน้ำกระเสียว (ลำน้ำที่อยู่ด้านหลังของโรงเรียน) กิจกรรมการงานอาชีพและเทคโนโลยี การประกอบอาชีพคาวหวาน การประดิษฐ์ดอกไม้จากวัสดุท้องถิ่น กิจกรรมการทอผ้า โดยมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การถ่ายทอด การทอผ้าโดยวิทยากรจากชุมชนเอง ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ โรงเรียนจัดระบบส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้ดี มีอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ไว้สำหรับจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีระบบ Internet , Intranet แผ่นซีดี ความรู้ตามกลุ่มสาระต่างๆ นักเรียนมีทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ได้หลากหลายโปรแกรม สามารถผลิตหนังสือพิมพ์เสมือนของโรงเรียนได้ และเผยแพร่ผ่านระบบ School Net ได้ ห้องสมุด มีหนังสือไว้ศึกษาค้นคว้า มีห้องสมุดเสียง มีแหล่งสืบค้นและค้นคว้าผ่านระบบ Internet , Intranet มีแผ่นซีดี วีซีดีให้นักเรียนได้ยืมไปศึกษา เรียนรู้ มีคอมพิวเตอร์สำหรับสืบค้นข้อมูลและห้องสมุดเสียง จัดกิจกรรมที่น่าสนใจมาก กิจกรรมที่ควรปรับปรุง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ พัฒนากิจกรรมให้สอดคล้องกับผู้เรียน

“แต่ก่อนนั้นก็ไม่รู้ว่าเป็นยังไง...แต่ตอนนี้สามารถทำคลิปข่าวได้ โรงเรียนนี่จะเป็นโรงเรียนประถมนะ ไม้ค้อนนี่ ทำๆ ก็ขายขึ้นจอกก็เอามาโชว์ ที่ bank ใหญ่ เขาก็เอามาโชว์ ก็ถือว่าโอเค เด็กเขาทำ ก็เอามาโชว์ ออกมาเป็นชิ้นงาน โชว์ทั้งที่เป็นเด็กประถม ผู้ใหญ่ก็เห็นว่า เขาตั้งใจไปนิดเดียวเองไม่ถึงล้านเลย ผู้ใหญ่ก็เห็น ใครเห็นก็อยากจะสนับสนุน”

(เจ้าหน้าที่ธนาคารกรุงไทย: สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2551)

“ด้านทักษะคอมพิวเตอร์ ดีขึ้น สังเกตดูเด็กๆ ลูกตัวเองก็ได้ ยังรู้ว่า คีย์บอร์ด เม้าส์ สอนพ่อเขา เราก็ว่าวาดรูปต้นไม้ รูปบ้าน ไม่คิดว่าครูเขาจะสอน ดีขึ้นๆ แปรงลบ กระดานแปรงสีไม่ดี ก็เอาเครื่องคอมพิวเตอร์มาฝึก เขาก็ทำ...”

(ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2: สัมภาษณ์, 1 มีนาคม 2551)

“ได้เรียนในห้องปฏิบัติการทางภาษา ให้เด็กๆ ในโรงเรียนได้เรียนรู้กับอุปกรณ์ที่ทันสมัยขึ้น...”

“ทำให้ก้าวทันเทคโนโลยี และรู้ทันโลกกว้างค่ะ และมีสื่อ ICT และสื่อต่างๆ อีกมากมายค่ะ”

(นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2: สนทนากลุ่ม, 3 มีนาคม 2551)

4.1.2 มีทักษะในการดำรงชีวิต มั่นใจในตนเอง

จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน นักเรียนมีความกล้าแสดงออกในการแสดงความคิดเห็น กระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเรียนคอมพิวเตอร์ และเรียนภาษาอังกฤษ เนื่องจากนักเรียนต้องเข้าไปเรียนในห้องคอมพิวเตอร์และห้องปฏิบัติทางภาษา ที่มีสื่อการเรียนการสอนด้านเทคโนโลยีครบครัน นักเรียนได้ไปแข่งขันและแสดงผลการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ภายในเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี และที่ธนาคารกรุงไทย สำนักงานใหญ่

นักเรียนได้รับการเอาใจใส่ดูแลด้านพฤติกรรมนอกห้องเรียนจากคนในชุมชนทั้งด้านความประพฤติกรรมและยาเสพติด ทำให้พฤติกรรมโดยรวมของนักเรียนดีขึ้น และการข้องเกี่ยวกับยาเสพติดน้อยลง จากความร่วมมือของผู้นำชุมชนและคนในชุมชน

“เค้าก้าวทันโลกมากขึ้น กล้าแสดงออกมากขึ้น แทนที่จะเป็นเด็กชนบท ไม่กล้าพูด กล้าทำ เขาได้เห็นกิจกรรม ก็เริ่มมีความฉลาดเพิ่มขึ้น สามารถแนะนำด้านครอบครัว ชุมชนได้ เช่น ไปช่วยสอนคอมพิวเตอร์ที่บ้านให้ บางตัวก็ช่วยสอนสังคมที่บ้าน บางที่มัน ก็มีทั้งข้อดีข้อเสีย มันอาจจะมียังข้อดีและข้อเสีย เราก็จะชี้ให้เห็นถึงข้อเสีย บางทีมีสิ่งที่ไม่ ถูกต้อง เช่น มีคลิป เปิดเว็บในสิ่งที่มันโป๊ แต่ว่าสิ่งของโรงเรียนเราบล็อกลดหมด แต่ทางนอก เราไม่รู้ อาจจะมียังอยู่ด้วยแต่ส่วนน้อย แต่ได้ส่วนใหญ่ข้อดีมากกว่า เด็กก็สอนพ่อแม่เขาบ้าง คนใกล้ตัวบ้าง”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน: สัมภาษณ์, 19 กุมภาพันธ์ 2551)

“ก็เป็นระดับโตๆ ขึ้นมา มัธยมเขาทำเองนะ power point ที่นำเสนอต่อกรุงไทย ครูก็ช่วยบ้างแต่ก็ทำไม่หมด มันก็คงจะเก่งเท่ากันไม่หมดทุกคนหรอกนะ คงที่มีคนที่เก่ง กว่า เก่งมาก...ก็เรียนตั้งแต่อนุบาล...”

(ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2: สัมภาษณ์, 1 มีนาคม 2551)

4.1.3 มีความเป็นไทย

นักเรียนได้เรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในเรื่องการทอผ้าจากวิทยากรที่เป็นผู้ปกครอง ในชุมชน และนักเรียนในแต่ละห้องได้เรียนรู้ความเป็นไทยจากการเชิญผู้ปกครองมาสอนภูมิปัญญา ท้องถิ่น ได้เข้าร่วมกิจกรรมที่อนุรักษ์ความเป็นไทย เช่น การจัดกิจกรรมลอยกระทง รวมทั้งได้ศึกษา ธรรมชาติจากการสอบธรรมชาติซึ่งโรงเรียนเป็นสนามสอบในระดับตำบล

จากการศึกษาข้อมูลจากเว็บไซต์ของโรงเรียน วันที่ 23 พ.ย. 50 ทางโรงเรียนได้จัด กิจกรรมสืบสานวัฒนธรรมไทย ประเพณีลอยกระทง โดยร่วมมือกับคณะครู ผู้ปกครอง และนักเรียน ในแต่ละชั้นเรียนได้ร่วมทำกระทงเพื่อประกวดเป็นรายชั้น และทำกระทงส่วนตัวเพื่อใช้ลอยในชวง บ่ายที่สระน้ำของโรงเรียน เพื่ออนุรักษ์และสืบสานประเพณีอันดีงามของชาติไทยให้ยังอยู่สืบต่อไป

“เช่น กิจกรรมลอยกระทง วันพ่อวันแม่ ได้จากผู้อุปถัมภ์ทั้งนั้นเลย...วัฒนธรรม ความเป็นไทย เข้าถึงศาสนามากขึ้น ประเพณีเทโว เด็กนักเรียนของเราเป็นนางฟ้า นางฟ้า คือคนเดินนำหน้าพระ เด็กชายจะเป็นเทวดา ลักษณะตรงนี่คือเป็นประเพณีเป็นนางฟ้า ผอ.ก็เป็นพิธีกรให้ อย่างประเพณีลอยกระทง วันแม่ เด็กจะเอาดอกมะลิมาไหว้แม่ วันพ่อก็ การรดให้พ่อ มีเขียนเรียง ประกวดคำขวัญ มีตลอด...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน: สัมภาษณ์, 19 กุมภาพันธ์ 2551)

ภาพที่ 23 การจัดกิจกรรมลอยกระทงอนุรักษ์ความเป็นไทย

4.2 ด้านกระบวนการจัดการศึกษาภายในโรงเรียน

ด้านกระบวนการจัดการศึกษาภายในโรงเรียน ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4 ด้าน คือ โรงเรียนธรรมมาภิบาล สร้างโอกาสและดูแลช่วยเหลือนักเรียน บุรณาการกระบวนการเรียนรู้ และประกันคุณภาพ ผู้วิจัยขอเสนอรายละเอียด ดังนี้

4.2.1 โรงเรียนธรรมมาภิบาล

โรงเรียนมอบหมายงานให้กับครูตามความสามารถชัดเจนขึ้น จากการเข้ามาอุปถัมภ์ของธนาคารกรุงไทยในการสร้างปฏิบัติการทางภาษา เช่น มอบหมายให้ครูภาษาอังกฤษและคอมพิวเตอร์รับผิดชอบ บุคลากรในโรงเรียนมีความกระตือรือร้นในการทำงานมากขึ้นกว่าเดิม เนื่องจากโรงเรียนได้รับการยอมรับและยกย่องจากชุมชนว่าต้องเป็นโรงเรียนที่ดีและมีคุณภาพมากกว่าโรงเรียนใกล้เคียง ซึ่งผลที่ตามมาคือ ครูอาจเกิดความเครียดบ้างจากการทำงานที่หนักขึ้น

จากการสังเกตพฤติกรรมของผู้บริหารและคณะครู ทางโรงเรียนได้มอบหมายงานให้คณะครูอย่างชัดเจน เมื่อทางโรงเรียนต้องเตรียมต้อนรับเจ้าหน้าที่จากสำนักติดตามและประเมินผล จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พร้อมด้วยเขตพื้นที่การศึกษา อุทัยธานี ติดตามงานโรงเรียนผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจ ทางผู้บริหารและคณะครูได้เตรียมการต้อนรับพร้อมกันทำงานจนถึงนอกเวลาราชการ

“การบริหารเปลี่ยน เปลี่ยนเป็นเงินที่เราไม่ได้วางแผนไว้ เราต้องมีการวางแผนการใช้ มีการเรียกประชุมบ่อยขึ้น เพื่อหาคนรับผิดชอบโครงการ เราจะคัดเลือก อย่างกรุงเทพฯ เราจะทำห้องภาษาอังกฤษ ครูภาษาอังกฤษต้องเป็นคนรับผิดชอบหลัก พี่ ICT ก็เข้าไปเสริม พี่ก็ต้องวางว่าจะเอาอะไรบ้าง เรียกเราไปคุยบ่อย ตลอด มีการประชุมบ่อย ส่วนมากประชุมครึ่งวงกลมตอนเช้า หลังจากทีกรุงเทพฯมีการประชุมบ่อยขึ้น ติดตามบ่อยขึ้น เรื่องเงินก็มีการวางแผน ฝ่ายการเงินจะเบิกอย่างไร...”

(ครูคอมพิวเตอร์: สัมภาษณ์, 28 กุมภาพันธ์ 2551)

4.2.2 สร้างโอกาสและดูแลช่วยเหลือนักเรียน

โรงเรียนมีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เข้มแข็งโดยให้ครูประจำชั้นเยี่ยมบ้านนักเรียน 100 %ทำให้ครูทราบถึงพื้นฐานของนักเรียนประจำชั้น ส่งผลต่อการจัดสรรทุนการศึกษาจากผู้อุปถัมภ์แก่นักเรียนเรียนดีแต่ยากจนอย่างทั่วถึง และมีคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียนร่วมประชุมวางแผน ดูแลพฤติกรรมของนักเรียนนอกโรงเรียน ร่วมกับทางผู้นำชุมชนและคนในชุมชนด้วย และการจัดสรรอาหารกลางวันสำหรับนักเรียน

4.2.3 บูรณาการกระบวนการเรียนรู้

จากการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการร่วมกิจกรรมของโรงเรียน เช่น กิจกรรม วันเด็ก วันลอยกระทง โรงเรียนได้จัดกิจกรรมต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น การแข่งขันประดิษฐ์กระทง การวาดภาพ การเขียนเรียงความ จัดว่าเป็นการส่งเสริมการบูรณาการการเรียนรู้สำหรับนักเรียนสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ของผู้อำนวยการโรงเรียน ดังนี้

“...หนึ่งเด็กได้บูรณาการทักษะชีวิต อยู่ร่วมกัน เสียสละ ยกตัวอย่าง เรื่องวันเด็ก ประเพณีลอยกระทงเช่นกัน มีพ่อแม่เขามาช่วยมีการประกวดกระทงประจำห้อง พ่อแม่ใครมีฝีมือก็มีพ่อแม่มาช่วยทำ พ่อก็มาแม่ก็มา ก็ดึงมาช่วย”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน: สัมภาษณ์, 19 กุมภาพันธ์ 2551)

4.2.4 ประกันคุณภาพ

การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนได้จัดทำมานานแล้ว ตั้งแต่ได้รับการอุปถัมภ์จากธนาคารกรุงเทพ ทำให้ได้รับสื่อการเรียนการสอนเพิ่มขึ้น มีความพร้อมมากขึ้น จึงเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน ได้รับการสนับสนุนจากชุมชนและหน่วยงานภายนอกมากขึ้น ไม่จะเป็นการพลั้งทรัพย์ งบประมาณในการดำเนินโครงการต่างๆ หรือพลั้งกายกาย การมา

ช่วยเหลือเรื่องการปรับภูมิทัศน์โรงเรียน และมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับจากโรงเรียนอื่นโดยเป็นสถานที่ศึกษาดูงานและแหล่งเรียนรู้

“เรื่องของการประกันคุณภาพทำมานาน จะทำมา 10 ปีมาแล้ว เป็นการประกัน โดยไม่มีกรอบ ระยะเวลา มีตัวบ่งชี้ที่ละเอียดขึ้น พอผู้อุปถัมภ์เข้ามาช่วยเสริมให้ระบบประกันคุณภาพการศึกษาดีขึ้นใหม่ ดีขึ้น เพราะว่าหนึ่งมีสื่อ มีอุปกรณ์เมื่อเด็กมาใช้ มีโอกาสได้ฝึกได้อะไร ต่ออะไร กล้าแสดงออก กล้าพูด ทำให้ระบบประกันดีขึ้นเพราะมีสื่อ ที่พร้อม...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน: สัมภาษณ์, 19 กุมภาพันธ์ 2551)

“คนที่มาเรียนที่อยู่ไกลๆ เขาว่าที่นี่เคร่งครัด เอาใจใส่เด็กๆ ดี... เขาถือว่าเป็นโรงเรียนที่ดี เขามารู้ว่าครูบาอาจารย์เอาใจใส่ดี ไม่ให้เขาต้องสอน เขาสอนดี ถามผู้ปกครองว่าทำไมต้องเอามาเข้าที่โรงเรียน... ไม่ไหวเด็กๆ เรียนผู้โรงเรียนดีใกล้บ้านไม่ได้ เด็กๆ ตัวเล็กๆ เขียนชื่อได้ แต่เด็กเขายังเขียนไม่ได้ของเขา...”

(ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1: สัมภาษณ์ 5 มีนาคม 2551)

4.3 ด้านการเรียนรู้และการพัฒนา

ด้านการเรียนรู้และการพัฒนา ผู้วิจัยขอแนะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล 2 ด้าน คือ ด้านความเป็นมืออาชีพ และโรงเรียน E-school

4.3.1 ความเป็นมืออาชีพ

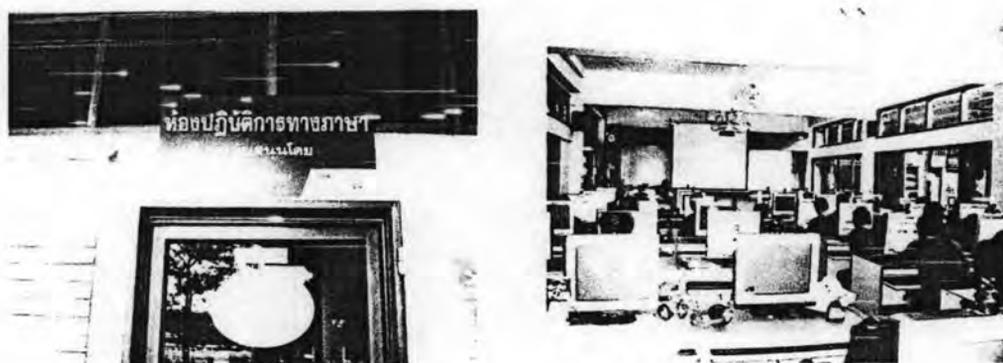
ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการภายใต้สภาวะจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากสิ่งอำนวยความสะดวกภายในโรงเรียนหลายอย่างได้มาจากการสนับสนุนของบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกโดยการจัดหาของผู้บริหาร เช่น การจัดทำผ้าป่าการศึกษา ขอความอนุเคราะห์ไปยังชุมชน เช่น การสร้างห้องสมุด การสร้างรั้วและป้ายหน้าโรงเรียน ซึ่งในการจัดสร้างสิ่งก่อสร้างบางอย่างต้องเก็บออมไว้หลายปี เช่น การสร้างถนนคอนกรีตจากหน้าโรงเรียน ได้ใช้เงินที่ขอบริจาคจากผู้ปกครองนักเรียนครอบครัวละ 100 บาทต่อปี มีโครงการให้นักเรียนเรียนคอมพิวเตอร์ทุกคน และส่งเสริมการติดต่อสื่อสารกับภายนอกผ่านทางเว็บไซต์และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-mail)

ครูมีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยขึ้นและผลิตสื่อ ICT เองได้ เช่น โปรแกรม Crocodile chemistry ในสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โปรแกรม Discovery Online ในการสอนภาษาอังกฤษ ซึ่งได้รับการอุปถัมภ์จากธนาคารกรุงไทย โปรแกรม Sketchpad ในการสอนคณิตศาสตร์

กรรมการสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องมีความเข้าใจในแนวทางการดำเนินงานของโรงเรียน ร่วมสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียน แสดงออกถึงความรักศรัทธาโรงเรียน เห็นได้จากการเข้าร่วมประชุม วางแผน การเข้าร่วมกิจกรรมตามที่โรงเรียนขอทุกครั้ง โรงเรียนได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและได้รับความร่วมมือจากผู้อุปถัมภ์ด้วยดีเสมอมาทั้งจากชุมชน และผู้อุปถัมภ์รายใหญ่ที่ให้การอุปถัมภ์หลังจากได้เข้าร่วมโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน นั่นคือ ธนาคารกรุงไทยนั่นเอง

4.3.2 โรงเรียน E-School

จากการสังเกต พบว่า ห้องปฏิบัติการที่โรงเรียนได้รับจากผู้อุปถัมภ์คือ ห้องปฏิบัติการทางภาษา ได้รับการอุปถัมภ์จากธนาคารกรุงไทย โดยมีคอมพิวเตอร์จำนวน 45 เครื่อง และมีอุปกรณ์เสริมได้แก่ หูฟัง กล้อง ใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ และภาษาอังกฤษระดับในช่วงชั้นที่ 2-3 และมีระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้สืบค้นข้อมูลสำหรับนักเรียน และครู ดังรูปภาพ

ภาพที่ 24 ห้องปฏิบัติการทางภาษาได้รับงบประมาณจากธนาคารกรุงไทย

4.4 ด้านงบประมาณและทรัพยากร

ด้านงบประมาณและทรัพยากร ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล 2 ด้าน คือ ภาควิเคราะห์ และความคุ้มค่า

4.4.1 ภาควิเคราะห์

หลังจากเข้าร่วมโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน โรงเรียนได้รับการอุปถัมภ์จากธนาคารกรุงไทย ซึ่งสนับสนุนงบประมาณจำนวน 1,300,000 บาท เพื่อจัดทำห้องปฏิบัติการทางภาษาและพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยทางธนาคารกรุงไทย ร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีศึกษานิเทศก์ หัวหน้าฝ่ายภาควิเคราะห์อุปถัมภ์ จากศูนย์บริการ

งานโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน ได้ร่วมเข้ามาศึกษาความต้องการของโรงเรียน และ เยี่ยมชมการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน สำหรับทางธนาคารกรุงไทยมีเจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษา ในการจัดสร้างห้องปฏิบัติการทางภาษา

โรงเรียนได้รับความร่วมมือจากชุมชนเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากเมื่อโรงเรียนได้เข้าร่วม โครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน จะต้องดำเนินการพัฒนาโรงเรียนเพื่อให้ผ่านการประเมิน เป็นโรงเรียนต้นแบบโรงเรียนในฝัน จึงต้องมีการประชุมกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและ กรรมการที่ปรึกษาโรงเรียนบ่อยขึ้น เพื่อทำการพัฒนาทางด้านต่างๆ ของโรงเรียน ได้แก่ ด้าน สภาพแวดล้อมของโรงเรียน การปรับปรุงอาคารสถานที่

การหาเครือข่ายอุปถัมภ์ให้กับโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เช่น จากองค์การบริหารส่วนตำบล โรงงานอุตสาหกรรม และจากภาคเอกชนอื่น เช่น การนำขนม โดนัทมาเลี้ยงนักเรียนในวันเด็กจาก รังสิต กรุงเทพฯ

โรงเรียนได้จัดการศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบโรงเรียนในฝันซึ่งเป็นโรงเรียนระดับ ประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร คือโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 75 เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในด้านการจัด การศึกษา การพัฒนาโรงเรียน และการเป็นต้นแบบโรงเรียนในฝัน

จากการศึกษารายงานการดำเนินงานของโรงเรียน พบว่า โรงเรียนดีใกล้บ้าน ได้รับความช่วยเหลือจาก องค์กรหรือภาคี ดังนี้

1. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นกลุ่มองค์กรท้องถิ่นที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน ตลอดจนการบริหารงานต่างๆ ของโรงเรียนดีใกล้บ้านต้องได้รับมติความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนก่อน เพื่อการระดมสรรพความคิด ป้องกันข้อผิดพลาดและเอื้อประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียนและโรงเรียน ตลอดจนการประสานงานระหว่างโรงเรียนกับองค์กรชุมชนอื่นๆ ในการจัดกิจกรรมต่างๆ ก็ได้รับความอนุเคราะห์ช่วยเหลือจาก คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยดีเสมอมา

2. คณะครู-อาจารย์ ผู้บริหารและบุคคลทั่วไป เป็นผู้นำนโยบายต่างๆ ที่กำหนดให้ของโรงเรียนมาปฏิบัติเพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของนโยบายที่กำหนดไว้

3. นักเรียน เป็นผลผลิตที่โรงเรียน คณะผู้บริหาร คณะครูอาจารย์ และผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมแรงร่วมใจผลักดันและปฏิบัติกลยุทธ์ต่างๆ ที่กำหนดให้ ให้ได้รับประโยชน์สูงสุด ทั้งความรู้ คุณธรรม และความประพฤติให้สามารถดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

4. ผู้ปกครองนักเรียน เป็นผู้มีความเชื่อมั่นในการบริหารงานของผู้บริหาร-ครูอาจารย์ และ บุคลากรที่เกี่ยวข้องในโรงเรียนเป็นผู้ร่วมปลูกฝังความคิด ความรู้ ค่านิยมต่างๆ ให้กับนักเรียน ขณะที่อยู่ที่บ้าน นับได้ว่าเป็นอีกกลุ่มหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการดำเนินงานของโรงเรียน

5. สถาบัน และองค์กรที่รับผิดชอบด้านการศึกษา สถาบันดังกล่าว ยกตัวอย่าง เช่น กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ฯลฯ มีบทบาทเป็นผู้กำหนดนโยบาย เชื้องบประมาณ นิเทศ กำกับติดตาม เพื่อให้การปฏิบัติงานของโรงเรียนมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล สนองตอบเจตนารมณ์ของการศึกษาได้อย่างครบถ้วน
6. องค์กรท้องถิ่น สถาบันปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันอนามัย องค์กรบริหารส่วนตำบล มีบทบาทในฐานะเป็นผู้ร่วมเพิ่มเติมกิจกรรมด้านต่าง ๆ ในการพัฒนาผู้เรียน ตลอดจนเป็นแหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี

“ด้านวิชาการนี้ได้รับความช่วยเหลือจากศึกษานิเทศก์ประจำ มีศึกษานิเทศก์ที่เป็นผู้คิด มาช่วยเราด้านกำลังสมองนะ ได้รับจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ส่งเสริมด้านการวิจัย ที่เป็นตัวบุคคลนะ โดยเฉพาะ ส่วนทางด้าน ก็จะเป็นชุมชนกับผู้ปกครองนะ แล้วก็กรรมการสถานศึกษา อบต. อบจ. ให้นำหนังสือเรียน คอมพิวเตอร์ ให้เครื่องดนตรีไทย อบต.ก็ให้อาหารกลางวัน 100 % อะไรต่างๆ เหล่านี้ โครงการแข่งขันทางวิชาการ ก็เป็นประจำก็จะให้ ภาคเอกชนก็โรงงานอุตสาหกรรมข้างเคียง โรงงานน้ำตาล... โรงงาน... โรงงาน..(ชื่อโรงงาน) ธนาคารกรุงไทย ที่เป็นรูปเป็นร่างมาก เออ วัด วัดถ้ำ ประทุนนี้ตลอดเลยขาดไม่ได้”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน: สัมภาษณ์, 8 กุมภาพันธ์ 2551)

4.4.2 ความคุ้มค่า

ทางโรงเรียนได้นำสิ่งที่ผู้อุปถัมภ์มาใช้อย่างคุ้มค่า ไม่ว่าจะเป็นการใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษา เงินบริจาคจากผู้ปกครอง รวมทั้งเงินบริจาคจากบุคคลในชุมชนและโรงงานอุตสาหกรรม โดยการใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษานั้น ทางโรงเรียนจะใช้สอนภาษาอังกฤษและคอมพิวเตอร์ ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – มัธยมศึกษาปีที่ 3 ส่วนเงินบริจาคจากผู้ปกครอง ทางโรงเรียนได้จัดสร้างถนนคอนกรีตภายในโรงเรียนเพื่อลดปัญหาฝุ่นและน้ำขังในหน้าฝนเพื่อความสะอาดสบายของนักเรียนและคนที่เข้ามาเยี่ยมชมและติดต่อกับทางโรงเรียน ส่วนเงินบริจาคให้นักเรียนเป็นทุนการศึกษานั้นทางโรงเรียนได้จัดสรรให้กับนักเรียนที่ยากจนแต่เรียนดี ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียน ดังนี้

“...ถึงแม้ว่าเราได้มาน้อยแต่เราก็ใช้สิ่งที่เราได้มามันได้เกิดประโยชน์คุ้มค่า เราอย่าไปขยาย เราไปของมหิดลวิทยานุสรณ์มา เด็กเขาอัจฉริยะแบบนั้นนะ เราจะเปรียบเทียบของเราก็ไม่ได้...คือเรามีทรัพยากร เราต้องใช้ให้คุ้มค่าอย่าตามเขา จากเราไปดูห้องสมุดของมหิดล สิบชาติก็ยังไม่ถึง แค่เราห้องปฏิบัติการเก่าๆ ที่เราพอมีอยู่ให้เด็กได้ให้เป็นพื้นฐาน แต่เด็กเราก็ได้เรียนจาก ICT ไปแข่งขันเราสามารถชนะ ระดับมัธยม ม.3 เราสามารถชนะที่อื่นได้เลย ...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน: สัมภาษณ์, 11 กุมภาพันธ์ 2551)

จากการศึกษาผลของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโรงเรียนดีใกล้บ้าน ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นในการศึกษาโดยภาพรวม ต่อไปนี้
ตารางที่ 26 ผลจากการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโรงเรียนดีใกล้บ้าน

ประเด็นการศึกษา	ผลจากการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
1. ด้านคุณภาพผู้เรียน 1.1 บุคคลแห่งการคิด วิเคราะห์และทักษะ คอมพิวเตอร์	มีทักษะในการสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตและการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองมากขึ้น
1.2 มีทักษะในการดำรงชีวิต มั่นใจในตนเอง	มีความกล้าแสดงออก มั่นใจในตนเอง และกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น
1.3 มีความเป็นไทย	ได้เรียนรู้มีปัญญาท้องถิ่น และเข้าร่วมกิจกรรมที่อนุรักษ์ความเป็นไทย
2. ด้านกระบวนการจัดการศึกษาภายในโรงเรียน 2.1 โรงเรียนธรรมาภิบาล	บุคลากรรับผิดชอบงานตามความเหมาะสม มอบหมายงานตามความสามารถและความถนัดของครู
2.2 สร้างโอกาสและดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	มีเครือข่ายผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
2.3 บูรณาการกระบวนการ เรียนรู้	บูรณาการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมของโรงเรียน
2.4 ประกันคุณภาพ	โรงเรียนเป็นที่ยอมรับของชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้น นักเรียนและผู้ปกครองมีความเชื่อมั่นในโรงเรียน และเป็นแหล่งศึกษาดูงานจากหน่วยงานอื่นภายในประเทศ

ตารางที่ 26 ผลจากการมีส่วนร่วมของผู้อุปถัมภ์โรงเรียนดีใกล้บ้าน (ต่อ)

ประเด็นการศึกษา	ผลจากการมีส่วนร่วมของผู้อุปถัมภ์
3. ด้านการเรียนรู้และการพัฒนา	โรงเรียนมีความเป็นมืออาชีพทั้งครู ผู้บริหาร และกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ครูนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการบริหารจัดการและการเรียนการสอน
3.1 ความเป็นมืออาชีพ	
3.2 โรงเรียน E-school	โรงเรียนมีห้องปฏิบัติการเพิ่มขึ้น นำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการ จัดเก็บข้อมูล มีห้องปฏิบัติการทางภาษา
4. ด้านงบประมาณและทรัพยากร	
4.1 ภาควิเคราะห์	มีภาควิเคราะห์ในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนเพิ่มขึ้น
4.2 ความคุ้มค่า	โรงเรียนได้นำสิ่งที่ผู้อุปถัมภ์มาใช้อย่างคุ้มค่า

ส่วนที่ 5 ปัจจัยส่งเสริม และปัจจัยอุปสรรคจากการมีส่วนร่วมของผู้อุปถัมภ์

5.1 ปัจจัยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้อุปถัมภ์

5.1.1 ปัจจัยเกี่ยวกับผู้อุปถัมภ์

5.1.1.1 ปัจจัยเกี่ยวกับบุคลากร ได้แก่ 1) ผู้อุปถัมภ์เห็นความสำคัญของการศึกษา 2) ผู้อุปถัมภ์มีความศรัทธาต่อการทำงานของคณะครูและผู้บริหารในโรงเรียนและหน่วยงานต้นสังกัด

1) ผู้อุปถัมภ์เห็นความสำคัญของการศึกษา ไม่ว่าจะเป็ทางคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานหรือทางผู้ปกครองเองต้องการให้ลูกหลานของตนเรียนในโรงเรียนที่ดีมีคุณภาพ เมื่อมีกำลังความสามารถที่จะพอช่วยเหลือโรงเรียนได้จึงสนับสนุนอย่างเต็มที่

2) ผู้อุปถัมภ์มีความศรัทธาต่อการทำงานของคณะครูและผู้บริหารในโรงเรียนและหน่วยงานต้นสังกัด ทางคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานหรือทางผู้ปกครอง มีความศรัทธาในการทำงานของคณะครูซึ่งดูแลลูกหลานของตนเองเป็นอย่างดี จึงให้การสนับสนุนโรงเรียนมาตลอด ส่วนทางธนาคารกรุงไทยคือ การมีความสัมพันธ์ที่ดีกับหน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียน นั่นคือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นผู้เชิญชวนธนาคารกรุงไทยเข้ามาอุปถัมภ์โรงเรียนในผืนนั้นเอง

“...ปัจจัยที่เรา กับ สพรู มีความสัมพันธ์ที่ดีกัน มีความเชื่อมั่น เชื่อกัน คุยกันง่าย... เรามีผู้บริหารที่มี vision และเข้าใจ เราต้องมานั่งคิดว่า เราจะทำอะไรดีนะ เอาเงินไปให้เขาเฉยๆ ไม่ได้หรอก ผู้บริหารก็คิดหัวจะแตกเหมือนกันนะ ผู้บริหารที่มานั่งคิดกันนะว่าจะทำรูปแบบไหนถึงจะ work เป็นปัจจัยที่ทำแล้วจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ ผู้บริหารที่ทุ่มเทเดี่ยวประชุม ตั้งแต่ top เลยนะ งานยุ่งจะตายกันนั่งรถไป 3-4 ชั่วโมง ไปช่วยเขา”

(เจ้าหน้าที่ธนาคารกรุงไทย: สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2551)

“แต่ก่อน...(ชื่ออำเภอ) การศึกษายังลำบาก ผมเองรู้สึกว่าการเรียนมันลำบาก หนังสือสักเล่ม มันหาคนน้อย พอมาถึงจุดๆ หนึ่งเราพอจะช่วยเหลือได้เราก็มาร่วมเป็นการพัฒนาเด็ก เพื่อตัดเทียมหรือใกล้เคียงเด็กที่อยู่ในเมืองบ้าง เท่าที่ทำได้ พอเรามีกำลังก็ช่วยเท่าที่จะทำได้”

(คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานคนที่ 2: สัมภาษณ์, 22 มีนาคม 2551)

“เขามีความศรัทธาเราอยู่แล้ว ก็ตั้งแต่เขาเรียนเขาก็เรียนที่นี่ คุณครูที่สอนเก่าๆ ก็รุ่นแม่เขานะ พุดง่าย ๆ คือเขามีความศรัทธาในโรงเรียนเราอยู่แล้วนะ...”

(สัมภาษณ์ครูระดับปฐมวัย: สัมภาษณ์, 13 กุมภาพันธ์ 2551)

5.1.1.2 ปัจจัยเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานของผู้อุปถัมภ์ ได้แก่ ผู้อุปถัมภ์มีโครงการตอบแทนสังคมและสร้างทุนทางปัญญาในสังคม นั่นคือทางธนาคารกรุงไทยสนับสนุนการดำเนินงานโครงการที่รับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (CSER) โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างทุนทางปัญญา โดยให้การสนับสนุนโครงการหลายโครงการ การสนับสนุนโรงเรียนในฝันก็เป็นโครงการหนึ่งของธนาคาร

“เพราะผู้บริหารที่ให้แนวนโยบาย ของกรุงไทยนะ เกื้อกัน...เรามีศักยภาพ เรามีเงินทุน รู้จุดแข็งของตนเอง มีบุคลากร มีแนวเทคโนโลยี มีความสามารถจนมาถึงขนาดนี้...”

(เจ้าหน้าที่ธนาคารกรุงไทย: สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2551)

5.1.2 ปัจจัยเกี่ยวกับโรงเรียน

5.1.2.1 ปัจจัยเกี่ยวกับบุคลากรของโรงเรียน ได้แก่

1) ผู้บริหาร มีความเอาใจใส่ในการบริหารงาน เป็นคนทำงานจริงจัง ระยะเวลาที่ทำงานในตำแหน่งผู้บริหารในโรงเรียนเป็นเวลานาน การเข้ามาอุปถัมภ์โรงเรียนของ ธนาคารกรุงไทย มีเกณฑ์ในการเลือกโรงเรียนข้อหนึ่งที่ว่า โรงเรียนต้องมีผู้บริหารที่เอาใจใส่โรงเรียน และมีความสามารถในการบริหาร ประกอบกับทางโรงเรียนมีผลงานการพัฒนาโรงเรียนเป็นที่ ยอมรับของเขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียนในพื้นที่ใกล้เคียงและชุมชน

“...เราก็มีความตั้งใจ ดูครูดูผู้บริหาร ดูความตั้งใจจริง ของโรงเรียนก็คงเป็นตรงนี้แหละ จากที่ได้ยินพูดมา ว่าต้องช่วยโรงเรียนดีใกล้บ้านมันเพราะผอ.เอาจริงเอาจังเดี่ยว หนุนหน่อย คือมามองเห็นว่า ผู้บริหารเราเอาจริงเอาจัง ที่ว่าอย่างนั้นเพราะตรงไปตรงมาก็เลยเข้ามาช่วยตรงนี้...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน: สัมภาษณ์, 11 กุมภาพันธ์ 2551)

“...ผู้บริหาร เพราะถ้าไม่มีผู้บริหารมืออาชีพ ก็คงขับเคลื่อนนโยบายไม่ได้ ถึงครูจะเก่งแทบตาย เขาไม่ยอมรับ เพราะเขาต้องดูผู้บริหารก่อน”

(ครูคอมพิวเตอร์: สัมภาษณ์, 4 มีนาคม 2551)

2) คณะครู ท่วมเทในการทำงาน ดูแลเอาใจใส่นักเรียนเป็นอย่างดี มีความเคารพคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครอง

จากการสังเกตการทำงานของคณะครู ในช่วงหลังเลิกเรียนตั้งแต่เวลา 16.00 น.เป็นต้นไป คณะครูยังไม่กลับที่พักเนื่องจากต้องทำงานนอกภารกิจการสอนที่ได้รับมอบหมาย มีคณะครูส่วนหนึ่งทำการสอนซ่อมเสริมนักเรียนที่อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ โดยทางครูประจำชั้นจะมอบรายชื่อให้ครูที่เต็มใจสอนนักเรียน มานั่งสอนที่มานั่งได้ร่มไม้หรือในห้องเรียนใน แต่ละวันไม่ต่ำกว่า 30 นาที แล้วจึงให้นักเรียนกลับบ้าน บางครั้งคณะครูไปส่งนักเรียนเองที่บ้าน ด้วยซึ่งนักเรียนที่มาเรียนส่วนมากอยู่บ้านไม่ไกลจากโรงเรียนมากนัก

“...ครูก็ท่วมเท สอนลูกสอนหลานเขา ไม่ใช่ว่าเขาทำงานแล้วไม่ดูผลการเรียนลูกเขา ใส่ใจลูกเขา เขาก็คงดูนะว่าครูใส่ใจลูกเขา เราขอไปเขาก็ต้องให้”

(สัมภาษณ์ครูระดับปฐมวัย: สัมภาษณ์, 13 กุมภาพันธ์ 2551)

“ครูที่นี้ตัวครูให้ความความเคารพตัวผู้ปกครองหรือคณะกรรมการสถานศึกษา
ความนับถือแล้วกัน เพราะเขามาเยี่ยมนักเรียนอยู่แล้ว”

(คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานคนที่ 1: สัมภาษณ์, 22 มีนาคม 2551)

5.1.2.2 ปัจจัยที่เกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติงานของโรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนสร้าง
ความสัมพันธ์อันดีกับผู้อุปถัมภ์โดยให้ความช่วยเหลือกันโดยตลอด 2) โรงเรียนประชาสัมพันธ์
ความเคลื่อนไหวต่างๆ ให้ทางโรงเรียนได้ทราบอยู่เสมอ และรายงานผลการดำเนินงานให้ผู้อุปถัมภ์
ทราบอย่างต่อเนื่อง 3) โรงเรียนกำหนดเป้าหมายการพัฒนาโรงเรียนอย่างชัดเจน ไม่ว่าจะป็นด้าน
วิชาการหรือการพัฒนาอาคารสถานที่ 4) โรงเรียนเอาใจใส่นักเรียนเป็นอย่างดีไม่ว่าจะเป็นด้านการ
เรียน หรือด้านพฤติกรรม

1) โรงเรียนสร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้อุปถัมภ์โดยให้ความช่วยเหลือกันโดยตลอด เช่น
โรงงานอุตสาหกรรมขอความช่วยเหลือเรื่องเครื่องตัดหญ้าในโรงเรียน ทางโรงเรียนก็ยินดีให้ความ
ช่วยเหลือ การจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างคณะครูกับทางชุมชน การนำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมของ
ชุมชน เช่น การขนทรายเข้าวัดถ้าเขาประทุนในวันพ้อ

“...การจัดกิจกรรมระหว่างโรงเรียนระหว่างชุมชน คือมีกิจกรรมระหว่างโรงเรียน
กับชุมชน ...งานของชุมชนโรงเรียนก็ไปร่วมงานบวช งานแต่ง งานศพที่เป็นลูกศิษย์ของผอ.
มีงานจัดงานเลี้ยงระหว่างคณะครูอาจารย์ กรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง งาน
ชุมชนโรงเรียนก็เข้าไป งานโรงเรียนชุมชนก็เข้าไป...”

(คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานคนที่ 1: สัมภาษณ์, 22 มีนาคม 2551)

“ก็งานศพ งานบวช งานแต่งศิษย์เก่า เขาส่งข่าวมาเราก็ไป มีการประชุมหมู่บ้าน
เราก็ส่งตัวแทนไป ก็มีกรรมการของโรงเรียนอยู่ประชุม 1 คนมีส่วนร่วมเป็นกรรมการของ
หมู่บ้าน...”

(ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2: สัมภาษณ์, 1 มีนาคม 2551)

“เคยไปขนหินขนทรายขึ้นวัดถ้าเขาประทุน เข้าพรรษาโรงเรียนก็แห่เทียนไปวัด”

(นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3: สัมภาษณ์, 19 กุมภาพันธ์ 2551)

2) โรงเรียนประชาสัมพันธฺ์ความเคลื่อนไหวต่างๆ ให้ทางผู้อุปถัมภ์ทราบอยู่เสมอ และ รายงานผลการดำเนินงานให้ผู้อุปถัมภ์ทราบอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นผู้อุปถัมภ์ที่อยู่ในชุมชน หรือ จากหน่วยงานภายนอก สำหรับผู้อุปถัมภ์ที่อยู่ในชุมชนนั้นทางโรงเรียนจะแจ้งให้ทราบโดยการทำ หนังสือแจ้งข่าวสารความเคลื่อนไหวของโรงเรียนไปยังคณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการที่ปรึกษา คณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน และผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งมีการ พุดคุยกันเมื่อทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น การประชุมคณะกรรมการโรงเรียน ประชุมผู้ปกครอง การร่วม กิจกรรมของชุมชน ส่วนหน่วยงานภายนอกนั้นทางโรงเรียนจะแจ้งผลการดำเนินงานให้ทราบอย่าง ต่อเนื่องจากการเยี่ยมชมโรงเรียน และการนำผลงานนักเรียนไปแสดงที่ธนาคารกรุงไทย สำนักงาน ใหญ่ที่กรุงเทพฯ จากการศึกษาเอกสารของโรงเรียน หนังสือราชการที่แจ้งไปยังชุมชน ไม่ว่าจะเป็ น คณะกรรมการ ผู้นำชุมชน หรือผู้ปกครอง จะได้รับหนังสือเชิญจากโรงเรียนทุกครั้งเมื่อมีกิจกรรม ของโรงเรียน

“...มีอะไรเขาสามารถกระจายให้คณะกรรมการสถานศึกษามาพูดคุยกัน ร่วมกัน ทำกิจกรรม คือพูดคุยปีบก็มา มาช่วยทำกิจกรรม ชาวบ้านเขามาช่วยกันด้วยใจ...”

(คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานคนที่ 1: สัมภาษณ์, 22 มีนาคม 2551)

“...ส่วนใหญ่ก็จะชุมอยู่แล้ว แจ้งข่าวสารความเคลื่อนไหวให้ผู้ปกครองและ คณะกรรมการให้รับทราบตลอดเวลา ว่าบางทีก็มีจดหมายยาวๆ ว่าเราขอบคุณอย่างนี้ แล้วแจ้งว่าเรายังขาดสิ่งนี้ๆ ผู้ปกครองที่มีกำลังศรัทธาแคไหนก็ช่วย...”

(ครูระดับปฐมวัย: สัมภาษณ์, 13 กุมภาพันธ์ 2551)

“ผอ.เขาจะส่งใบกะ บางทีก็โทรไปคุยเองนะคะ เวลามีงานมีความคืบหน้าของ โรงเรียนจะมีใบให้ชาวบ้านให้ชุมชนได้รับรู้ เป็นใบแจ้ง ให้เด็กเขาไปให้ผู้ปกครองได้อ่าน ให้นักเรียนทั้งโรงเรียนให้อบต.ให้กรรมการศึกษา ให้ผู้ใหญ่บ้านด้วย เพราะว่าโรงเรียนต้อง เกี่ยวข้องกับชุมชนด้วย ก็ต้องแจ้ง ก็ถ้าเกิดว่าเขาให้ความช่วยเหลือมาผอ.จะโทรไป ขอขอบคุณ...”

(นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3: สัมภาษณ์, 19 กุมภาพันธ์ 2551)

3) โรงเรียนกำหนดเป้าหมายการพัฒนาโรงเรียนอย่างชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นด้านวิชาการหรือการพัฒนาอาคารสถานที่ อย่างเช่น กำหนดว่าในปีนี้ต้องการพัฒนาด้านสภาพแวดล้อมของโรงเรียนก็ประชุมปรึกษาหารือกับคณะครูและคณะกรรมการโรงเรียน รวมทั้งระดมทรัพยากรที่มีในโรงเรียนรวมทั้งขอความร่วมมือจากชุมชนในการพัฒนา รวมทั้งการหาเครือข่ายในการพัฒนาจากภายนอกด้วย

“...ชุมชน ก็ หนึ่ง ความชัดเจนในเรื่องของการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนา ซึ่งระดับอนุบาลเราจะสอนแคไหน ระดับมัธยมเราจะสอนแคไหน ด้านนโยบาย สอง ความชัดเจนในการพัฒนาอาคารสถานที่ ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องวิทยาศาสตร์ ว่าเราจะมีคอมพิวเตอร์พอกับนักเรียนหนึ่งคนต่อหนึ่งเครื่องนะ หนึ่ง เป้าหมายทางวิชาการ... สอง ด้านอาคารสถานที่ เราทำอะไรก็มีเป้าหมายชัดเจน ว่าเราจะพัฒนาอะไร”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน: สัมภาษณ์, 5 มีนาคม 2551)

4) โรงเรียนเอาใจใส่นักเรียนเป็นอย่างดีไม่ว่าจะเป็นด้านการเรียน การจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนการสอน การสร้างแหล่งเรียนรู้ หรือด้านพฤติกรรม การแต่งกาย ซึ่งส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมดีขึ้น

“...เรื่องการดูแลลูกหลานเขา ก็คือมีการพัฒนาที่ดี ไม่ว่าจะการแต่งกาย การเรียน การสอน การจัดสถานที่เรียน ก็ดูๆ ในระเบียบร้อยดูดี การจัดสนามกีฬาที่ปลอดภัยดูดีขึ้น ใ้วางใจว่าโรงเรียนที่ลูกมาเรียนแล้วสบายใจ มาดูเบื้องต้น การเรียนการสอนจะดีขึ้น สมัยก่อนมีเด็กเกเรเยอะ แต่ตอนนี้ก็ลดน้อยลงเยอะ...”

(คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานคนที่ 2: สัมภาษณ์, 22 มีนาคม 2551)

5.1.2.3 ปัจจัยเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนผ่านการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) 2) การผ่านการประเมินต้นแบบโรงเรียนในฝัน 3) การยอมรับถึงความสามารถในผลงานของสำนักเขตพื้นที่การศึกษา ส่งผลต่อการช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียน 4) ผลการพัฒนาเกิดกับตัวนักเรียน ด้านวิชาการโรงเรียนได้ส่งนักเรียนเข้าแข่งขันคอมพิวเตอร์ได้รับรางวัลในระดับจังหวัด 5) โรงเรียนเกิดการพัฒนาทั้งทางด้านกายภาพสภาพแวดล้อมของโรงเรียนสวยงามและน่าอยู่

“แต่ก่อนนั้นก็ไม่รู้ว่าเป็นยังไง..แต่ตอนนี้สามารถทำคลิปข่าวได้ โรงเรียนนี้นะเป็นโรงเรียนประถมนะ โน้ตบุ้คนี่ ทำๆ ก็ขายขึ้นจอกก็เอามาโชว์ ที่ bank ใหญ่ เขาก็เอามาโชว์ ก็ถือว่าโอเค เด็กเขาทำ ก็เอามาโชว์ ออกมาเป็นชิ้นงาน โชว์ทั้งที่เป็นเด็กประถม ผู้ใหญ่ก็เห็นว่า เอาตั้งค้ไปนิดเดียวเองไม่ถึงล้านเลย ผู้ใหญ่ก็เห็น ใครเห็นก็อยากจะสนับสนุน”

(เจ้าหน้าที่ธนาคารกรุงไทย: สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2551)

“...เกณฑ์การประเมินภายนอก อันดับสอง โรงเรียนต้นแบบโรงเรียนในฝัน..สพท. ถามว่าถ้าเขตไม่เอาเลย หรือเราไม่ช่วยเหลือเขต...ถ้าเรามีผลงานเขตก็จะบริหารเรา ส่งคน มาดูงานที่กระทรวงมา จริงๆ เขามาประเมินเขตแต่เขาขอดูสภาพจริง ที่เกิดขึ้นกับโรงเรียน ที่คิดว่า เขตขอดูโรงเรียนผู้นำการเปลี่ยนแปลงสักโรงเรียนสิที่คุณผลักดัน โรงเรียนไหนที่คุณผลักดันแล้วเกิดประสิทธิภาพ...เขามาประเมินเขตเพื่อมีผลกับโบนัส ดูการพัฒนาของ เขตว่าผลักดันนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการไปถึงไหน....”

(ครูคอมพิวเตอร์: สัมภาษณ์, 4 มีนาคม 2551)

“...รุ่นพี่ที่แล้ว ไปสอบคอมพิวเตอร์ได้รับรางวัลมา ปีแล้วได้รับรางวัลที่ 1 มา...”

(นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1: สัมภาษณ์, 12 กุมภาพันธ์ 2551)

5.2 ปัจจัยอุปสรรคจากการมีส่วนร่วมของผู้อุปถัมภ์

5.2.1 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ คนในชุมชนรวมทั้งผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และรับจ้างมีฐานะยากจน ในการขอความอนุเคราะห์ความช่วยเหลือจากผู้ปกครอง ได้รับความความช่วยเหลือเท่าที่ทางผู้ปกครองและคนในชุมชนช่วยเหลือได้ โดยบางคนอาจจะให้เป็นเงินบริจาค บางคนอาจมาช่วยด้านร่างกาย

“ความยากจน ส่วนใหญ่คนมีอาชีพรับจ้าง แรงกายมาช่วยได้ แต่เงินน้อย”

(คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานคนที่ 1: สัมภาษณ์, 22 มีนาคม 2551)

“ปัญหาความยากจน สอง ครอบครัวของผู้ปกครองนักเรียนแตกแยก ให้อยู่กับปู่ย่าตายาย ปัญหาปู่ย่าตายายตามเด็กไม่ทัน ครอบครัวยากจน พวกเด็กที่จะมีปัญหาก็คือพวกนี้ ส่งผลถึงการมาช่วยโรงเรียนด้วย เขาก็ไม่มีเงิน หาเข้ากินค่า กำลังที่จะมาช่วยเหลือก็ไม่มี แรงกายก็ไม่มี มาช่วยเราเขาก็เสียเวลาทำมาหากิน รับจ้าง ขอบริจาคก็ไม่มีอีก ปัญหาคือความยากจน ครอบครัวแตกต่าง”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน: สัมภาษณ์, 5 มีนาคม 2551)

5.2.2 ปัจจัยด้านตัวผู้อุปถัมภ์ ได้แก่ 1) ผู้อุปถัมภ์ติดภารกิจส่วนตัวไม่สามารถมาช่วยเหลือโรงเรียนได้ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาบางท่าน ผู้ปกครองนักเรียน และคนในชุมชนซึ่งมีอาชีพเกษตรกร ทำไร่่อ้อยหรือรับจ้างตัดอ้อย เมื่อถึงฤดูที่ต้องตัดอ้อย ต้องบรรทุกอ้อยไปส่งที่โรงงานน้ำตาล ช่วงนั้นจะไม่สามารถเข้ามาช่วยเหลือโรงเรียนได้ หรือเข้ามาช่วยเหลือได้ไม่เต็มที่ 2) การเดินทาง ในการเยี่ยมชมโรงเรียนของเจ้าหน้าที่ธนาคารและการไปแสดงผลงานนักเรียนที่ธนาคารกรุงไทย สำนักงานใหญ่ รวมทั้งการอบรมผู้บริหารและครูที่ศูนย์ฝึกอบรมของธนาคาร การเดินทางต้องใช้เวลาและต่างฝ่ายต่างไม่คุ้นเคยเส้นทางการเดินทาง

“...ในขณะที่เขากำลังตัดอ้อยกัน ธรรมดาเขาจะมาช่วยเรายากมาก วันหนึ่งเขาได้ 300-400 เราก็แจ้งไปใครจะมาช่วยเราได้บ้าง...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน: สัมภาษณ์, 11 กุมภาพันธ์ 2551)

“...น่าจะเป็นการเดินทาง การจัดนิทรรศการ เพราะว่าเวลาเขาอบรมที่หนึ่ง กรุงเทพฯเขาจะรวมกัน อย่างในกรุงเทพเราลำบากมากไม่คุ้นทาง เราบ้านนอก แล้วก็อบรมที่เขาใหญ่การเดินทางก็ลำบากหน่อย ...”

(ครูคอมพิวเตอร์: สัมภาษณ์, 4 มีนาคม 2551)

จากการศึกษาปัจจัยส่งเสริมและปัจจัยอุปสรรคการมีส่วนร่วม ผู้วิจัยขอนำเสนอภาพรวม

ดังนี้

ปัจจัยส่งเสริม

ด้านผู้อุปถัมภ์
1.1 บุคลากร เห็นความสำคัญของการศึกษา และ ศรัทธาโรงเรียนและหน่วยงานต้นสังกัด
1.2 วิธีปฏิบัติงาน
ด้านโรงเรียน
2.1 ปัจจัยเกี่ยวกับบุคลากรของโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหาร มีความเอาใจใส่ในการบริหารงาน คณะครู ท่วมเทในการทำงาน
2.2 ปัจจัยที่เกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติงานของโรงเรียน ได้แก่ การสร้างความสัมพันธ์อันดี การประชาสัมพันธ์โรงเรียน
2.3 ปัจจัยเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนเกิดการพัฒนาทั้งด้านนักเรียนและโรงเรียนจนได้มาตรฐานผ่านการประเมินภายนอก

ปัจจัยอุปสรรค

ด้านผู้อุปถัมภ์
ติดภารกิจส่วนตัวและการเดินทาง
ด้านเศรษฐกิจ
ผู้ปกครองมีฐานะยากจน

แผนภาพที่ 25 ปัจจัยส่งเสริมและปัจจัยอุปสรรคการมีส่วนร่วมของผู้อุปถัมภ์โรงเรียนดีใกล้บ้าน

ส่วนที่ 6 ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้อุปถัมภ์

6.1 ปัญหา อุปสรรคจากการมีส่วนร่วมของผู้อุปถัมภ์

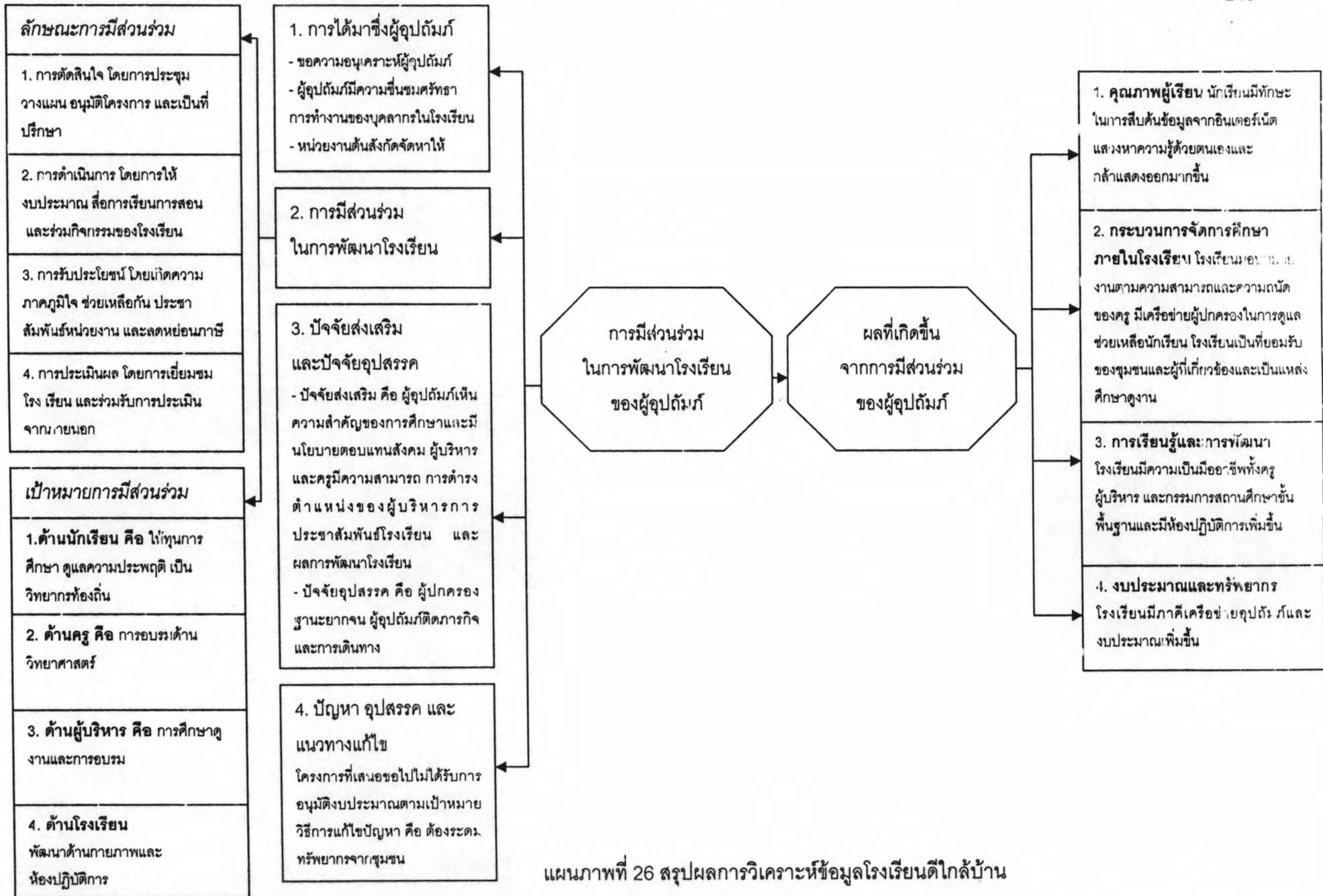
6.1.1 โครงการหรืองบประมาณที่เสนอผู้อุปถัมภ์ได้รับการอนุมัติตามเป้าหมาย เช่น การขอความอนุเคราะห์จากผู้ปกครองในการบริจาคเงินพัฒนาโรงเรียน โดยทางโรงเรียนขอบริจาคครอบครัวละ 100 บาทต่อปีการศึกษาโดยไม่บังคับ เงินบริจาคที่ได้รับจึงไม่ตรงตามเป้าหมาย เนื่องจากผู้ปกครองบางคนมีฐานะยากจน ไม่สามารถบริจาคเงินได้

“...เงินไม่ได้ตามเป้า งบประมาณไม่ได้ตามที่เรากำหนด ตามที่เราขอไว้ เช่น เรา จะตั้งเป้าว่าขอจากชุมชน 200,000 เราได้มาสัก 100,000 กว่า ๆ อย่างนี้ มันก็ไม่ได้ตาม เป้า...ขอไป 2,000,000 ได้มา 1,000,000 กว่า ๆ อย่างนี้ งบประมาณไม่ได้ตามเป้า นี่คือ ปัญหาอุปสรรค ทำให้งานเราเดินไปช้า...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน: สัมภาษณ์, 5 มีนาคม 2551)

6.2 แนวทางแก้ไขปัญหา

6.1.2 โรงเรียนต้องหางบประมาณจากส่วนอื่นเพื่อที่จะทำให้โรงเรียนดำเนินงาน เป้าหมายได้สำเร็จ จากการศึกษาหนังสือราชการแจ้งไปยังผู้ปกครอง วันที่ 21 พฤศจิกายน 2550 ว่า ทางโรงเรียนรวบรวมเงินบริจาคจากคณะครูโรงงานน้ำตาล และผู้ปกครอง 2 ปี ในปีการศึกษา 2549 จำนวน 69,829 บาท ปีการศึกษา 2550 จำนวน 38,110 บาท รวมยอด 107,939 บาท มีโครงการสร้างถนนคอนกรีตภายในโรงเรียน เนื่องจากงบประมาณไม่เพียงพอจึงไม่สามารถสร้าง รอบโรงเรียนได้ ต้องสร้างถนนคอนกรีตเพียงบางส่วนก่อน และของงบประมาณจากองค์การบริหาร ส่วนตำบลในภายหลังเพื่อสร้างถนนคอนกรีตให้ได้รอบโรงเรียน

แผนภาพที่ 26 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลโรงเรียนดีใกล้บ้าน